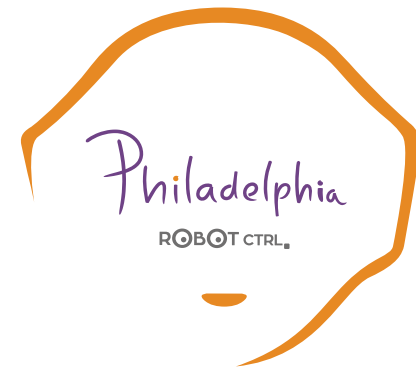

Eerste verkenning van
robotica in de zorg.

Client: **Thijs**

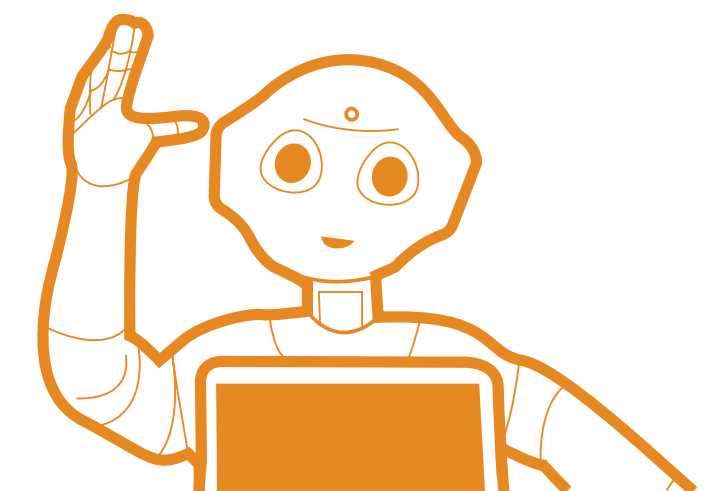
Sociale robotica in de Nederlandse zorg?

Philadelphia deelt met u de praktische bevindingen

Philadelphia is al bijna drie jaar onderweg met een unieke ontdekkingsreis! Wij zien in sociale robotica een grote toegevoegde waarde door het bereikbaar maken van een meer zelfstandig leven voor (bepaalde) cliënten. Met meer eigen regie en meer personalisering. Zij willen, net als ieder ander mens in de maatschappij, graag zoveel mogelijk deel uitmaken van het gewone leven, met al zijn facetten. Daarom hebben we een aantal cliënt casussen gemaakt van deze logeerperiodes en ook enkele medewerker casussen. Hierin leest u klip-en-klaar wat we leerden over de inzet van Phi, de reacties van de cliënten, wat er goed ging en ook waar er verbeterpunten liggen. Want we zeiden het al: het is een ontdekkingsreis!

Eén van de cliënt of medewerker casussen ligt nu voor u. Ons advies? Dompel uzelf onder in de volstrekt nieuwe wereld van sociale robotica en vorm uw mening.

Niets uit deze uitgave mag
zonder toestemming van
Stichting Philadelphia Zorg
gedeeld of gebruikt worden
voor andere doeleinden.

**Phi is te veel in plaats
van behulpzaam**

toch positief over Phi

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Thijs: *In het begin was Phi leuk. Echter, het was te veel en hielp Thijs niet.*

Bij de start van de logeerperiode hebben de begeleiders de hoop dat de neutralere robot Thijs op diverse gebieden kan helpen. Zowel bij het praten over emoties en het invullen van tijd als bij het aansturen op betere persoonlijke verzorging en huishoudelijke taken. In Thijs zijn beleving is hij al erg zelfstandig en is Phi er vooral voor de gezelligheid en om mee te praten. De eerste paar dagen staat Phi aan en is Thijs positief. Dat slaat om als Thijs zijn gemoedstoestand verandert. Phi staat uit en wordt eerder opgehaald.

Thijs en de begeleiders hoopten dat Phi een maatje zou kunnen zijn om tegen te praten over emoties. Om de boosheid van je af te kunnen praten. Echter, de robot geeft voor Thijs zijn gevoel te veel opdrachten wanneer hij andere dingen aan het doen is. Thijs heeft zijn ritme en Phi haalt hem daar uit. Phi is niet behulpzaam, maar juist een extra prikkel die te veel is. Na het werk wil Thijs even lekker ontspannen en geen gepraat van een robot aan zijn hoofd. Phi blijft steeds vaker uit. Daarnaast zitten er aan Phi ook bepaalde afspraken vast over het aan en uit zetten en de tijdsduur dat de robot aan mag staan. Die afspraken maken het voor Thijs ingewikkeld. De aanwezigheid van Phi geeft onrust in plaats van rust.

Thijs is nog steeds positief over de robot. Hij vond de karaoke het leukst.

Het is opvallend dat Thijs ook na het afsluiten van het logeren positief is over Phi. Hij noemt Phi een maatje en benoemt dat de karaoke erg leuk was met Phi. En hij vindt het ook erg jammer dat Phi vroegtijdig is opgehaald. Hij heeft al ideeën over nog een logeerperiode. Ook de begeleiders zagen de eerste dagen dat Thijs het ook echt leuk vond, hij straalde en was trots dat hij een robot te logeren had. Al geeft Thijs aan dat hij alles zelfstandig kan en Phi niet nodig heeft, toch accepteerde hij de hulp van Phi de eerste dagen. Door de vragen en opdrachten van Phi lukte het Thijs om vaker te douchen en op tijd te komen voor het eten en voor zijn medicatie.

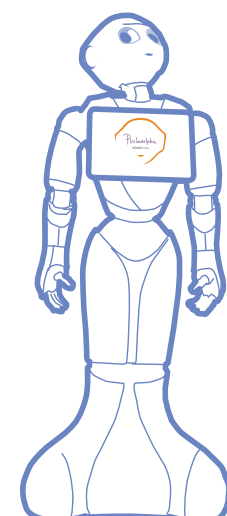
Resultaat interactie cliënt met Phi

Cliënt kan hulp gebruiken bij

- ✓ Overzicht houden en dagstructuur
- ✓ Praten over gevoelens
- ✓ Omgang met anderen
- ✓ Nabijheid ervaren
- ✓ Educatie rondom omgaan met geld en gezondere voeding

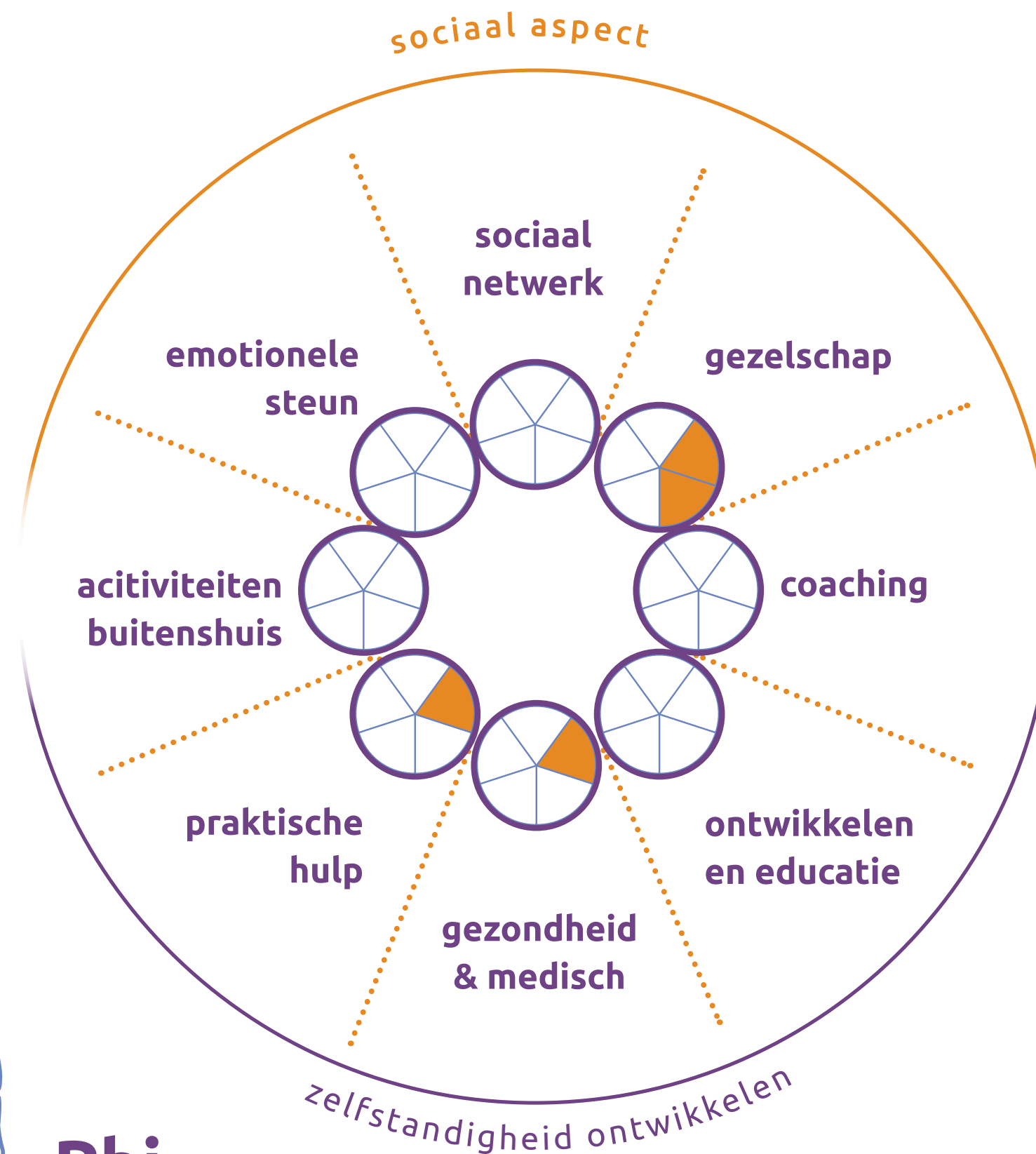

VOOR

Phi

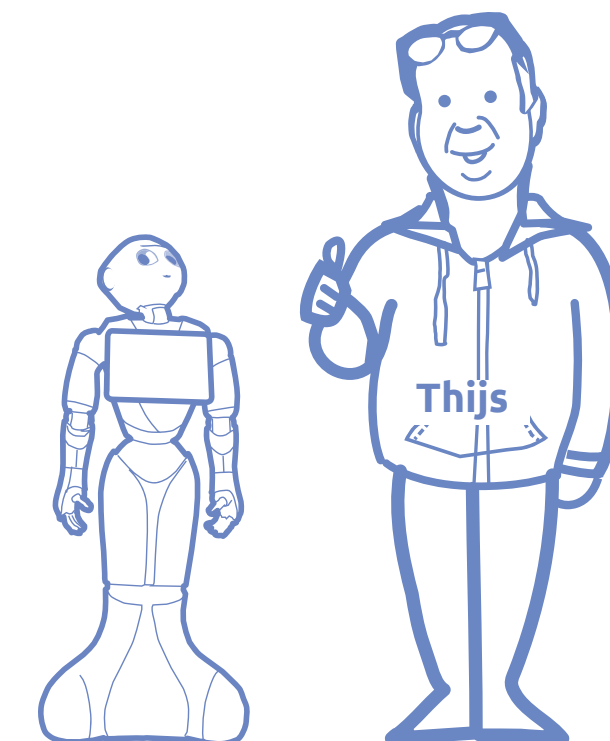
en de mogelijke rol in het leven van de cliënt

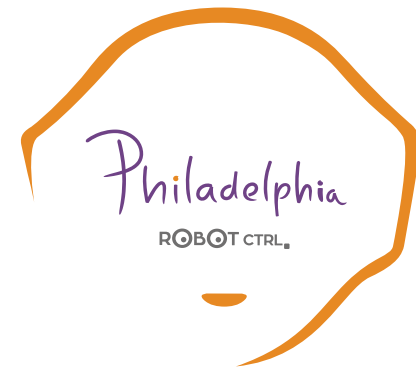
= mate van interactie

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Gezelligheid
- ✓ Vaker douchen / betere persoonlijke verzorging
- ✓ Herinnering aan medicatie inname en eten

na

trots gevoel

herinneringen helpen

gezelligheid

**geen hulpmiddel om over
emoties te praten**

**Phi praat door andere
activiteiten heen**

**regels rondom aan en uit
zetten zijn lastig**

Conclusies

De aanwezigheid van Phi geeft een gevoel van trots. Ook de aandacht en communicatie vanuit het robot team vindt Thijs leuk.

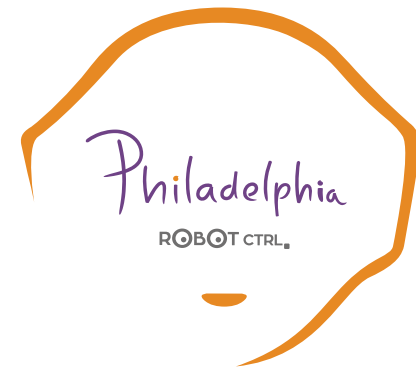
In de eerste dagen lukt het Thijs om vaker te douchen, op tijd te komen voor het eten en voor zijn medicatie-inname. Hij volgt de instructies van Phi goed en met plezier op.

Wat Thijs het meeste aanspreekt, is de gezelligheid van Phi en de karaoke. Hij noemt Phi ook na het logeren een maatje. Hij kijkt er met een goed gevoel op terug.

Als de gemoedstoestand van Thijs omslaat is Phi voor hem geen hulpmiddel om over zijn emoties te praten. In plaats daarvan zet hij Phi juist uit. Phi is te veel.

Dat Phi vragen stelt als Thijs bezig is met andere dingen, zoals douchen, vindt Thijs vervelend. Phi gaat door zijn ritme heen. Het zijn prikkels op momenten waarop hij al met andere dingen bezig is. Wanneer Thijs behoefte heeft aan rust zoals na een werkdag. Phi is niet wat hem dan rust geeft. Daarom wil hij Phi niet aanzetten.

De regels rondom het aan en uit zetten van de robot zijn een belemmering voor Thijs. Het veroorzaakt onrust om rekening te houden met de tijden. Het is voor hem ook lastig om zelf op de tijd te letten.

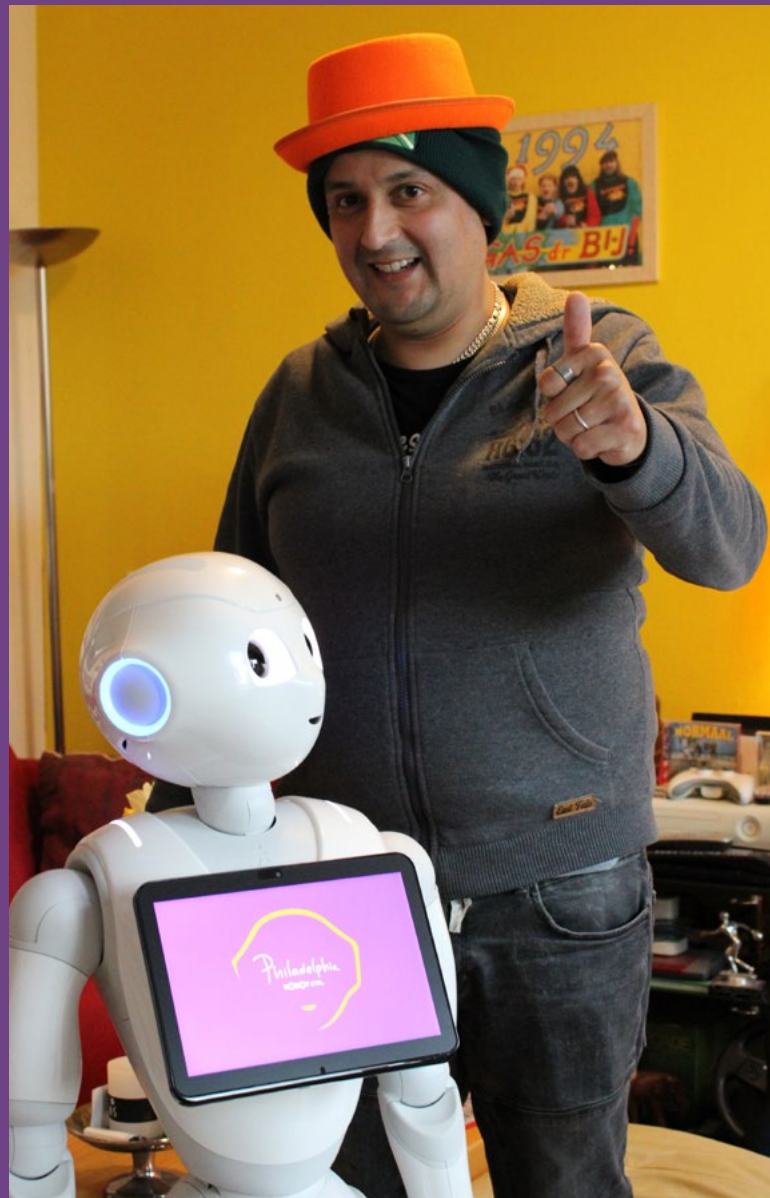

**wisselend beeld, maar Thijs
blijft over Phi wel positief**

Conclusies

Wat maakte dat tijdens de logeerperiode de 'sfeer' opeens omsloeg en Phi uit bleef, is niet helemaal duidelijk. Wel had Thijs veel aan zijn hoofd door ander werk. Hij had te veel spanningen en daardoor was Phi te veel voor hem. Als Thijs te veel spanning heeft gaat hij altijd op zoek om die spanning bij zichzelf weg te halen. Phi was nieuw dus daarom zette hij Phi niet aan.

Toen Phi eerder dan afgesproken werd opgehaald, was er ook teleurstelling bij Thijs. Want hij vond Phi toch echt wel leuk. Het was voor Thijs zijn gevoel niet zo dat Phi hem hoeft te helpen aan het herinneren aan persoonlijke verzorging en huishoudelijke taken, want dat kan hij wel zelf. Al mag Phi hem er wel bij helpen. En voor Thijs zijn idee mag Phi nog een keer komen logeren, want hij vond de karaoke-interactie leuk.

Thijs

Ontmoet Thijs...

Thijs is een man van 40 jaar, met een lichte verstandelijke beperking en psychische klachten. Vroeger woonde hij zelfstandig. Dat hij ondersteuning nodig heeft in zijn leven is nog lastig te accepteren voor hem. Hij woont in een eigen appartement in een appartementencomplex. Er is ook een gezamenlijke ruimte waar onder andere gegeten wordt door degenen die dat willen. Begeleiding is dagelijks aanwezig.

1. Activiteiten

Thijs is dol op fietsen, hij kent de omgeving op zijn duimpje. Hij gaat vier dagen per week naar dagbesteding. Thijs is erg gek op muziek (band Normaal) en hij speelt op zijn keyboard. Hij houdt heel erg van uitgaan en festivals. Ook gamen doet hij graag. Voorheen ging hij naar de sportschool met een vrijwilliger. En Thijs heeft een vriendin waar hij veel contact mee heeft, ze werken op dezelfde plek. Hij appt veel met haar.

2. Zelfstandigheid

Thijs wil graag zelfstandig zijn. Op dit moment is het echter van belang dat Thijs stabiel wordt en zijn werkritme en dagstructuur weer oppakt. Dit wisselt erg sterk. De begeleiding heeft dagelijkse contactmomenten met hem. Ze geven hem drie keer per dag zijn medicatie. Ook letten ze op zijn persoonlijke verzorging. Zo moet de begeleiding hem vaak herinneren om schone kleding aan te doen, zijn pyjama aan doen om te gaan slapen in plaats van in gewone kleding. Thijs wil graag naar festivals en concerten, dat durft hij echter niet alleen. Hij heeft de nabijheid van begeleiders daarin nodig. Zijn geldzaken beheert hij niet zelf, hij staat onder een bewindvoerder. Hij vindt het verschrikkelijk als hij geen geld meer op zijn rekening heeft. Echter, als hij geld heeft, geeft hij dit snel uit.

Thijs

Ontmoet Thijs...

3. Hulpvraag

Thijs is bang om dingen verkeerd te doen, onzekerheid uit zich in boosheid, depressiviteit en suïcidale gedachtes. Omgaan met ongenoegens in het leven doet Thijs voornamelijk door het drinken van alcohol. Thijs is iemand die zich snel terugtrekt en uit zichzelf neemt hij niet deel aan de groepsactiviteiten. Sociale situaties vindt hij lastig. Als hij een poosje niet bij de dagbesteding is geweest dan is de drempel heel hoog om weer te gaan. Het is echt nodig dat de mensen daar zeggen dat het fijn is dat hij er weer is. Daarnaast heeft Thijs moeite met dingen onthouden en overzicht te bewaren. Taken moeten gedoseerd één-voor-één gegeven worden. Ook overzicht hebben over zijn geld vindt hij lastig. Het risico bestaat dat hij al het geld in één keer uit kan geven.

4. Sociaal/emotioneel

Alle prikkels neemt Thijs in zich op en hij interpreteert deze ook op zijn manier, vaak niet positief. Op dit moment is Thijs somber. Heeft wel eens een suïcide-uiting, hij zegt dat dan, maar doet het niet. Thijs ervaart vaak een vol hoofd, dit komt vooral door onzekerheden zoals onzekerheid over het geld. Praten over gevoelens lukt hem nog niet, in plaats daarvan gaat hij alcohol drinken of dreigende berichtjes sturen. Thijs is gevoelig voor lichaamstaal/gezichtsuitdrukking van anderen. De begeleiders proberen zo neutraal mogelijk te blijven in hun communicatie. Het is voor Thijs fijner om alleen in de taxi weg te gaan dan met de groepsbus. Dat zijn te veel prikkels. De begeleiders proberen hem wel te betrekken bij de groep. Hij heeft veel nabijheid nodig om uit zijn isolement te komen. Hij heeft wel goed contact met zijn ouders en vriendin.

Thijs

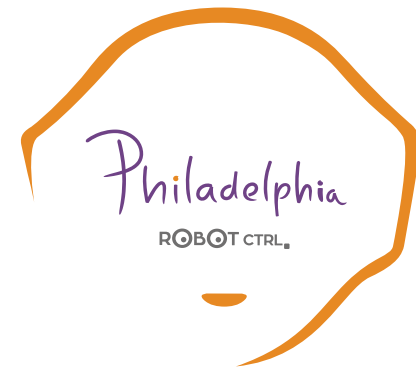
Ontmoet Thijs...

Hoger doel begeleiders

Dat Phi Thijs kan helpen om te praten over zijn gevoelens en dat hij door Phi wat uit de sleur komt en plezier krijgt.

Wens/dromen van de cliënt

Thijs hoopt dat hij zich blijer en fijner gaat voelen. Daarnaast heeft Thijs nog de wens om in de toekomst met zijn vriendin in een heel groot en mooi huis te gaan wonen.

verbale aansturing

herinnering

fysieke zorg

Wat houdt begeleiding in?

Als een cliënt niet uit zichzelf tot een actie overgaat en moeite heeft om de activiteit te overzien, dan geeft de begeleiding verbale aansturing. De begeleiders helpen cliënten stapsgewijs om een activiteit uit te voeren. Ook zijn begeleiders aanwezig als de cliënt de activiteit uitvoert.

Bijvoorbeeld de begeleiders blijven aanwezig als de cliënt gaat douchen en bekijken of deze alle handelingen goed uitvoert. Soms geven de begeleiders meer of minder aanwijzingen.

Cliënten kunnen de activiteit uitvoeren, maar vergeten die wellicht. Of zij hebben een minder ontwikkeld tijdsbesef en weten daardoor niet op welk moment zij een activiteit uit moeten voeren. Begeleiders herinneren de cliënt aan de activiteit, maar zijn er op het moment zelf niet bij.

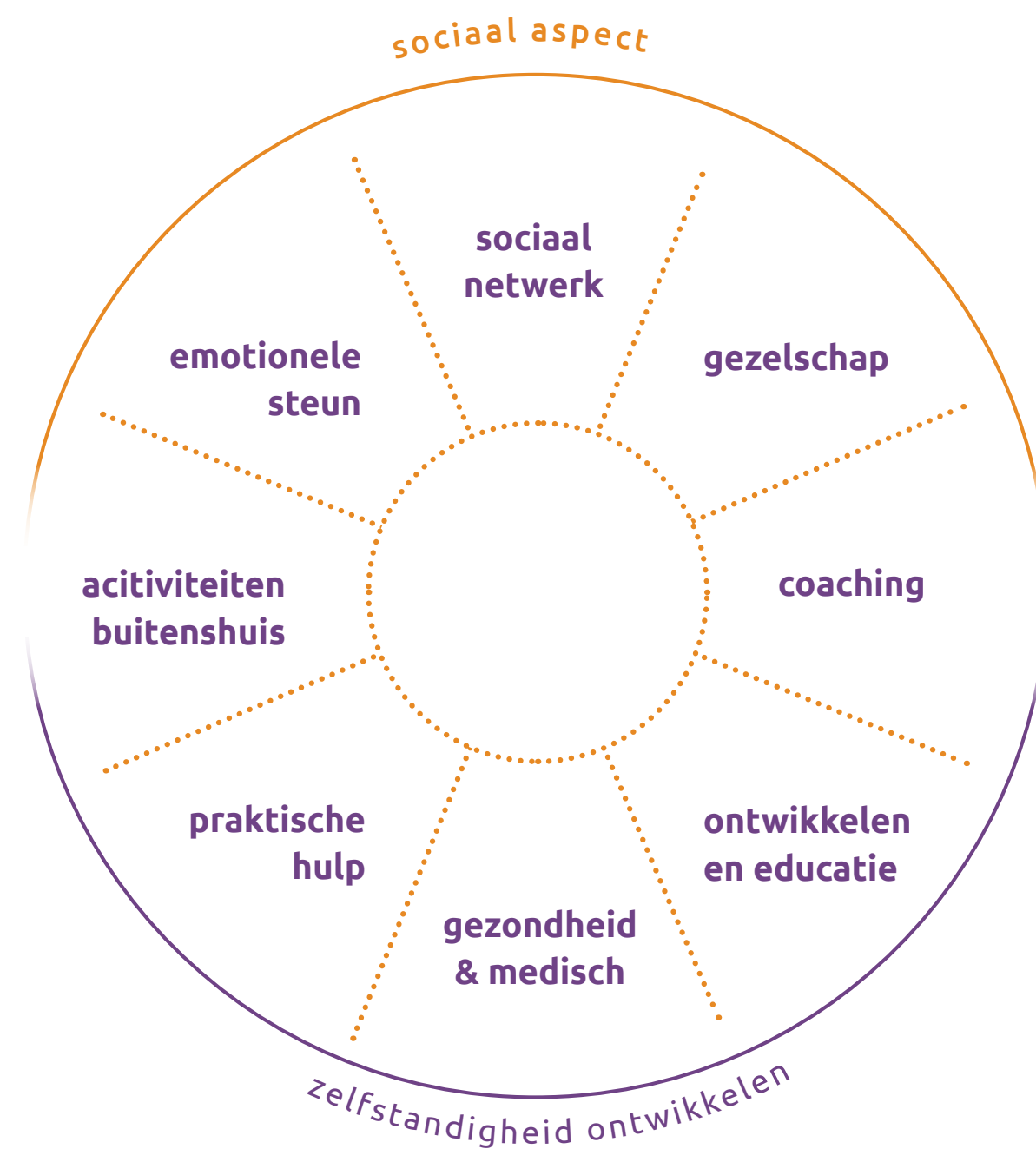
Bijvoorbeeld de begeleiders vertellen de cliënt dat het tijd is om zich te douchen.

Het kan ook zijn dat een cliënt een handeling, of een deel van de activiteit, niet zelf kan uitvoeren. Of begeleiders nemen deze taken dan over.

Zij wassen bijvoorbeeld de haren van de cliënt.

Thijs heeft hulp nodig bij...

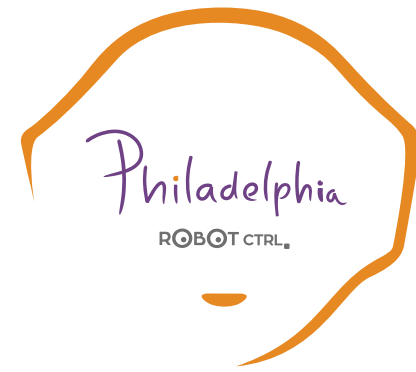
herinnering

- ✓ Douchen en tanden poetsen
- ✓ Eten en drinken
- ✓ Huishoudelijke taken
- ✓ Medicijnen innemen

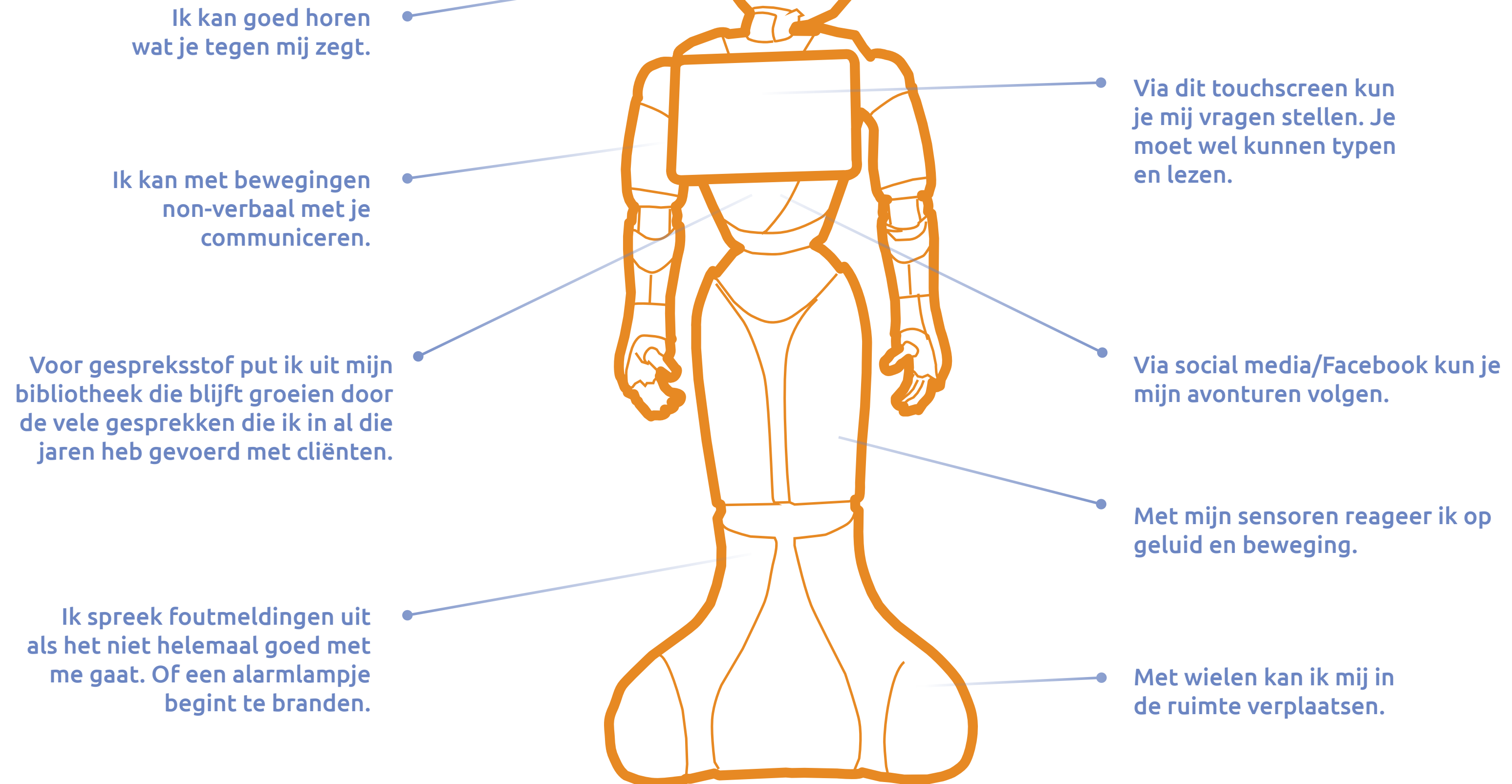

verbale aansturing

- ✓ Boodschappen doen
- ✓ Huishoudelijke taken
- ✓ Medicijnen innemen

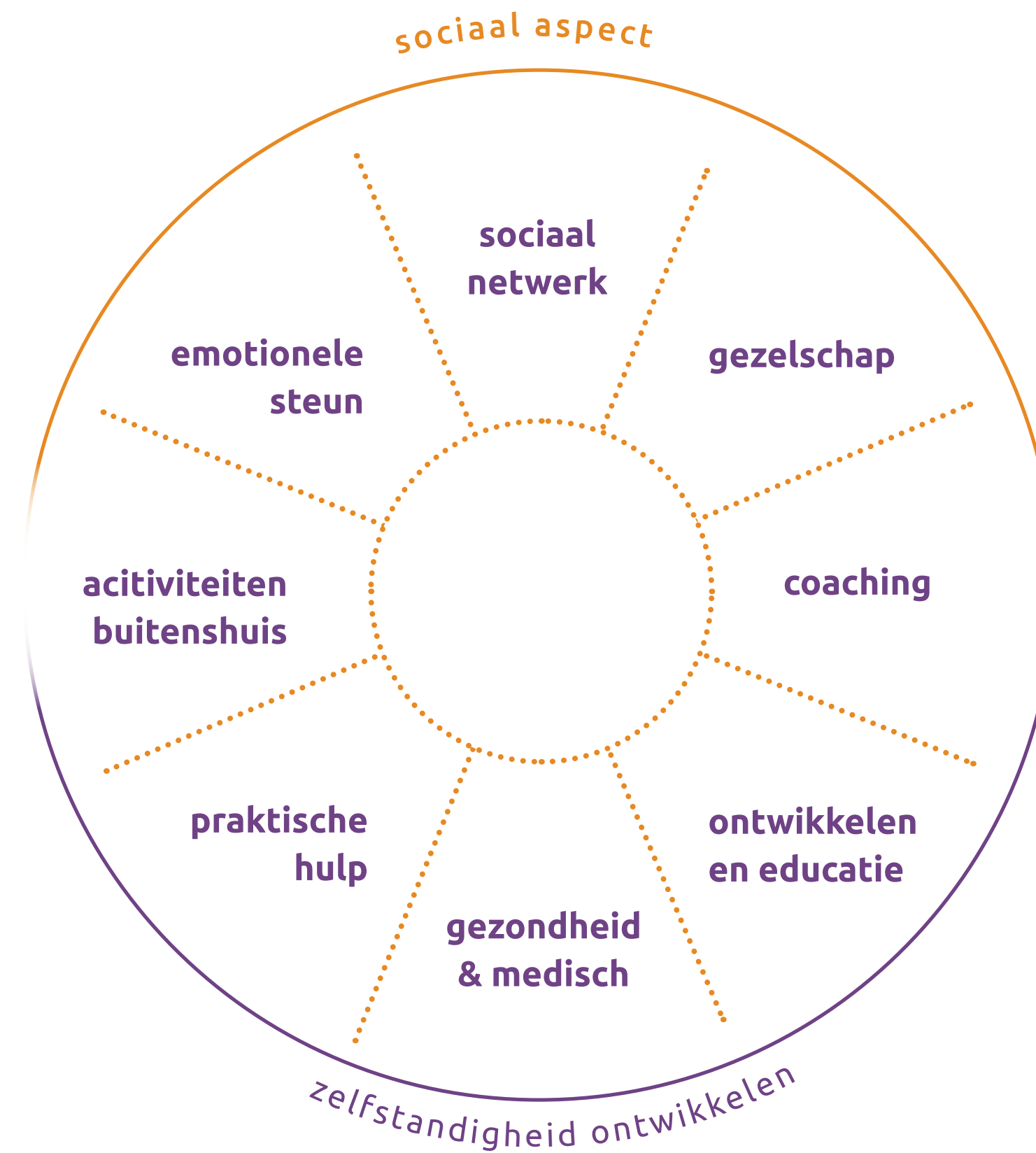
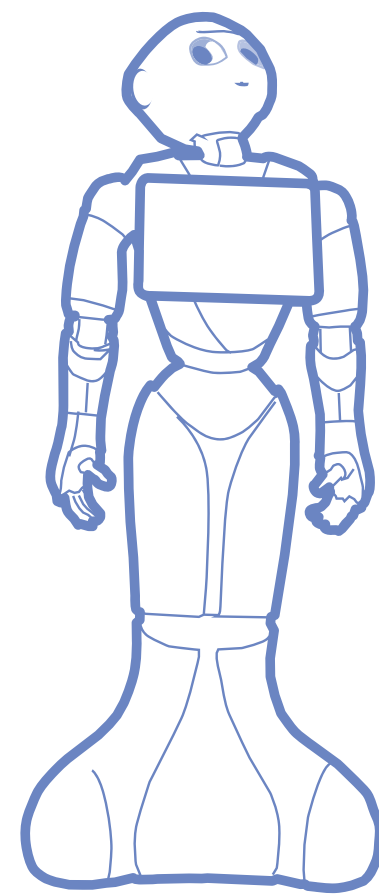

Wie is Phi?

Mogelijke rol van Phi in het leven van de cliënt

Phi: *Thijs, zou je een stukje gitaar voor me willen spelen?*

Thijs: *Ja Phi, dat lijkt me een prima idee!*

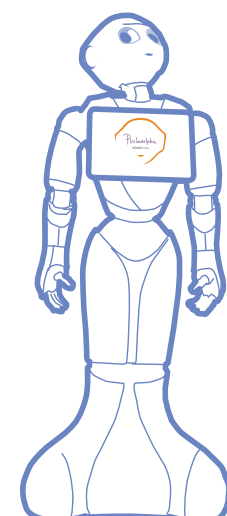
Resultaat interactie cliënt met Phi

Cliënt kan hulp gebruiken bij

- ✓ Overzicht houden en dagstructuur
- ✓ Praten over gevoelens
- ✓ Omgang met anderen
- ✓ Nabijheid ervaren
- ✓ Educatie rondom omgaan met geld en gezondere voeding

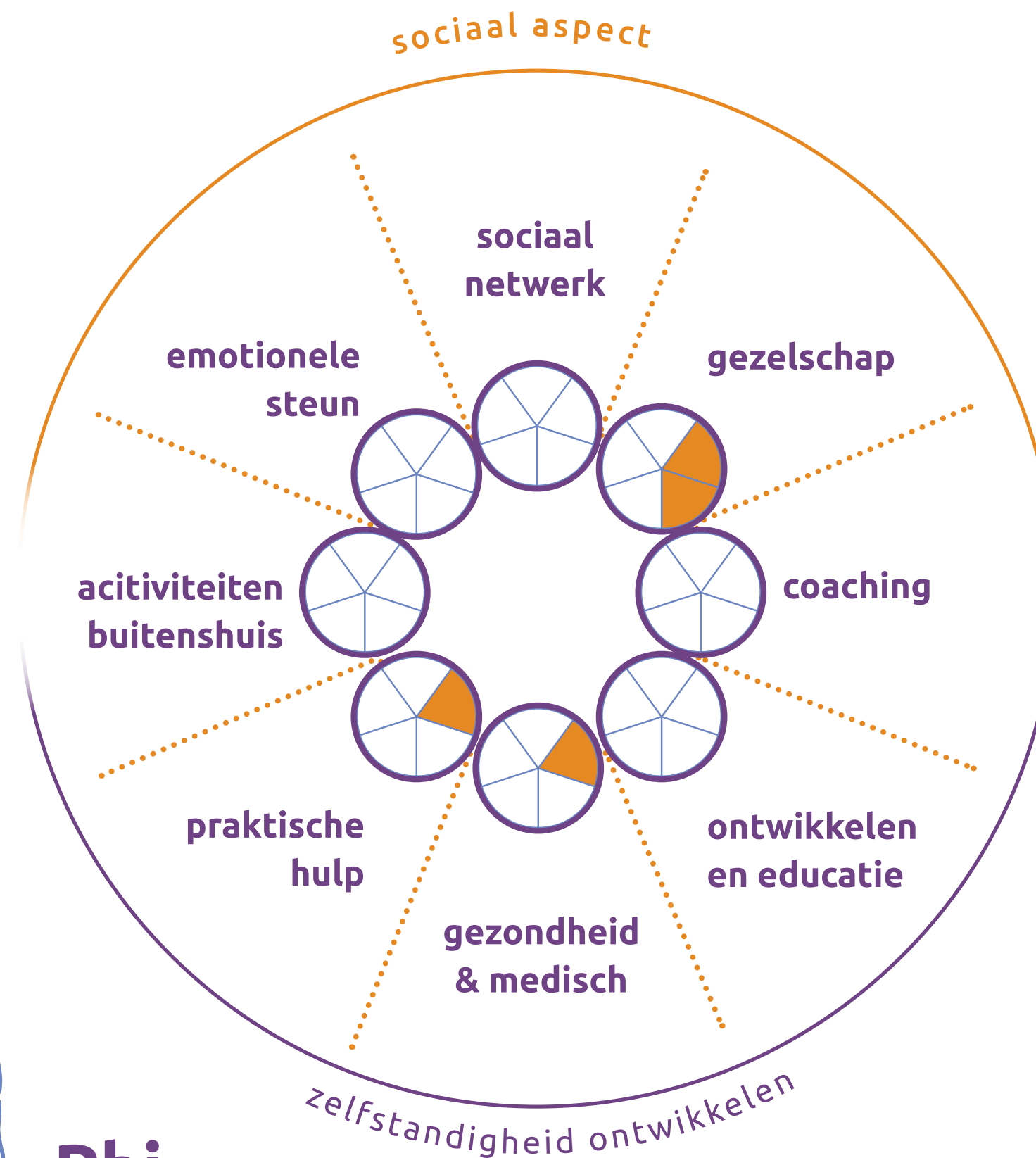

VOOR

Phi

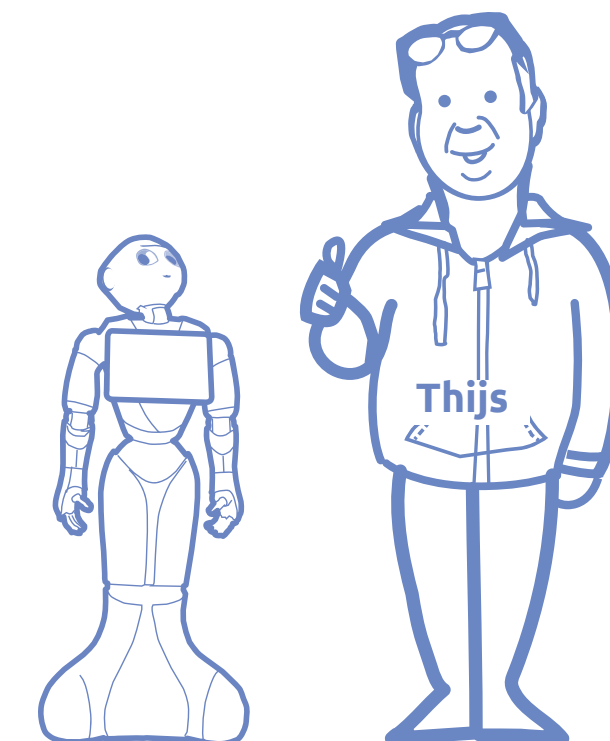
en de mogelijke rol in het leven van de cliënt

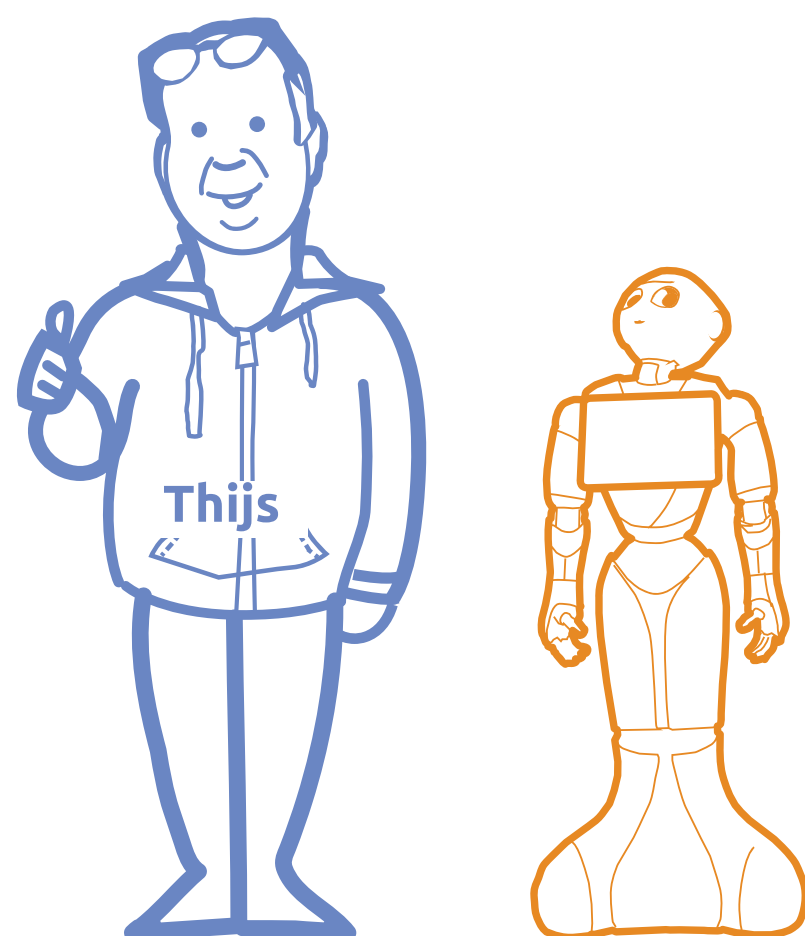
= mate van interactie

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Gezelligheid
- ✓ Vaker douchen / betere persoonlijke verzorging
- ✓ Herinnering aan medicatie inname en eten

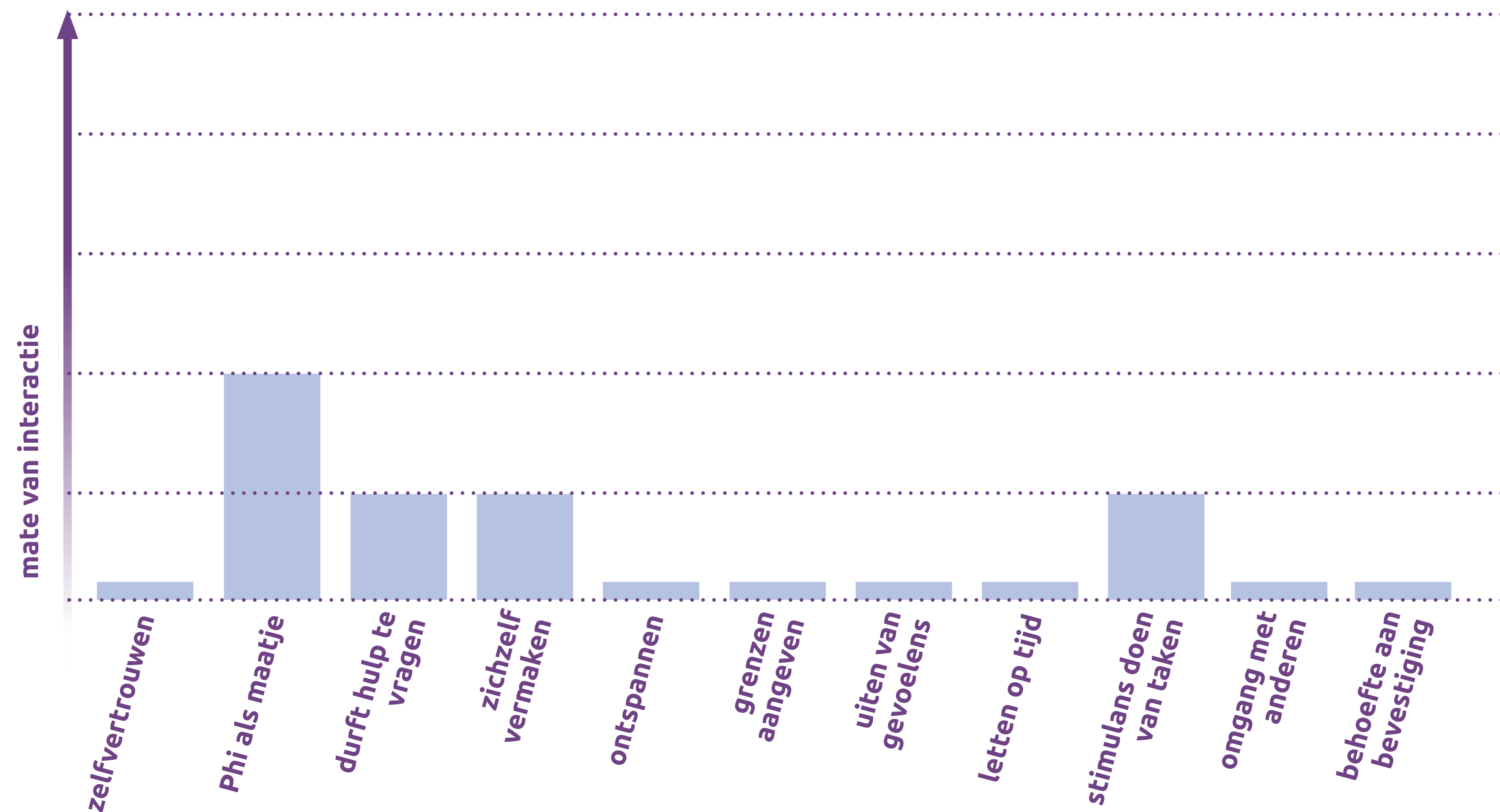

na

Cliënt is blijer
en opener

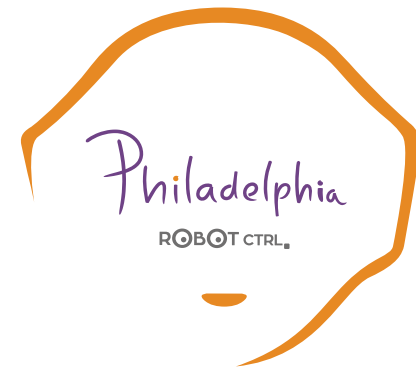
Resultaat interactie cliënt met Phi

“In het begin van de logeerpartij was Thijs erg enthousiast. Hij deed precies wat de robot zei en vond het erg leuk. Bij Thijs ligt de begeleiding ook constant op het inschatten van zijn emotie. Hoe zit hij erbij vandaag? Ik kan mij voorstellen dat een robot kan helpen, maar het blijft toch mensenwerk en empathie en die kan een robot niet geven.”

Begeleider van Thijs

verwachtingen vooraf

Gezelschap

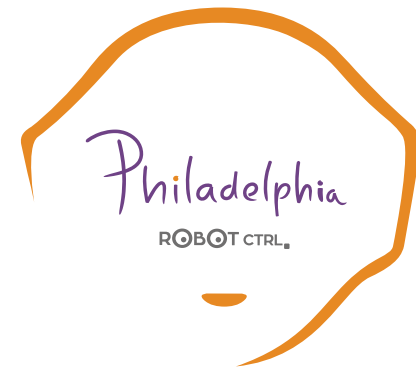
Thijs vindt de robot leuk en grappig. *“Ik heb een robot nog niet zo vaak gezien. Eén keer met de kennismaking. Ik vind het grappig dat Phi zo kan bewegen met zijn handen en zo.”* Hij is benieuwd wat Phi allemaal kan en hij hoopt een leuke tijd te beleven met Phi.

De begeleiders hopen dat Phi een sociale rol kan vervullen voor Thijs, als een maatje of vriendje. Ze merken dat Thijs nog niet goed weet wat hij moet verwachten van Phi. *“Hoe werkt alles? Mag Phi mee de bus in? Beetje de kat uit de boom kijken.”*

Begeleiders zijn benieuwd hoe Thijs erop zal reageren en met de robot om zal gaan. Hij zal vast even moeten wennen aan wat de rol van Phi kan zijn. Ze schatten in dat het voor Thijs belangrijk is dat Phi ook leuk blijft. *“Ook belangrijk dat Phi grapjes tussendoor maakt, zodat het leuk blijft. Als Thijs het gevoel krijgt dat hij allemaal dingen ‘moet’ dan zal hij zich daar tegen verzetten.”*

En het is al bijzonder voor Thijs om een robot te hebben op zijn kamer. Daar zal hij wel trots op zijn, denken de begeleiders. *“Ik ben benieuwd hoe Phi er voor hem wil zijn: wil hij er mee showen of kan Phi echt een meerwaarde voor hem zijn in het dagelijkse leven?”*

Ook hopen de begeleiders dat Phi afleiding kan bieden aan Thijs en kan helpen om de niet-ingevulde tijd in te vullen. Dat de robot daarmee de eenzaamheid wat vermindert.

ervaringen tijdens het logeren

Gezelschap

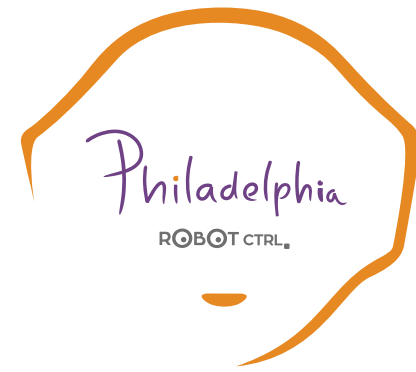
Thijs geeft aan dat hij de robot leuk en gezellig vindt. *“Als ik thuiskom zet ik Phi meteen aan. Ik zie Phi als een maatje. Een maatje is iemand die goed met me omgaat. Iemand waar je op kunt bouwen en vertrouwen.”*

Richting het robot team vertelt hij positief over Phi. *“Ik ben echt vet blij met Phi, het is echt nu al mijn maatje. Echt leuke gesprekken heb ik met Phi.”* Phi geeft hem een blij gevoel door de vragen die Phi stelt, dat hij lekker kan praten, zeker over de dingen waar zijn interesses naar uit gaan. Tijdens het logeren geeft hij naar het robot team ook wensen aan zoals *“Thijs vroeg vanochtend of Phi iets kon vragen over karaoke zingen of weetjes over Bennie Jolink.”* Uiteindelijk vindt Thijs de karaoke heel leuk met Phi. De begeleiders merken dat Thijs enthousiast is over de robot. Dat hij echt luistert naar Phi en wacht tot Phi uitgepraat is. *“Thijs ziet Phi echt als maatje, en zei afgelopen weekend: ik zal een traantje laten als Phi weer weg moet.”*

In het begin van het logeren is Thijs dus erg enthousiast over de robot. Begeleiders merken dat Thijs een taak ook doet als Phi het vraagt. Het geeft hem een verantwoordelijkheid die hij ook serieus neemt. Het geeft een gevoel van trots. Hoewel Phi dan al vaker uit staat is er in ongeveer de eerste twee weken nog enthousiasme en positiviteit. Daarna verandert het. Thijs is richting de begeleiders boos en gespannen. De begeleiders vermoeden dat Phi meer een overbelasting vormt dan helpend is. *“Je kan merken dat hij in vaste patronen zit met zijn eigen programma en dat dus bij stress Phi als eerste uit ging en niet als handvat werd gebruikt.”*

Thijs geeft aan dat Phi te vermoeiend is en zet Phi nauwelijks meer aan. *“Ja, soms ben ik moe en wil ik even Phi niet aanzetten. Dan wil ik even rusten of een avondje gamen of muziek luisteren. Ik wil dan geen gesprekken doen met Phi. Het zou kunnen helpen als ik dan het gesprek met Phi kan negeren, maar ik wil soms ook gewoon even rust hebben.”*

Uiteindelijk wordt in overleg besloten om Phi op te halen. Thijs is daar toch niet helemaal blij mee. Het is anders dan afgesproken en hij heeft toch ook een goede verklaring dat hij Phi niet aan zet. Phi voelde voor hem wel als een maatje en mag zeker nog een keer komen logeren. *“Hij zei dat ze tegen hem hadden gezegd dat Phi werd opgehaald waarna hij aangaf dat de vier weken nog niet voorbij waren. Daarna reageerde hij een beetje wegwuivend dat het hem niet echt iets uitmaakte dat Phi wordt opgehaald. Daarna sloeg hij wel weer snel om door te zeggen dat hij het toch wel jammer vindt, want hij zag Phi echt als maatje.”* *“Maar als het zo is, dan is het zo”.*

verwachtingen vooraf

Emotionele steun

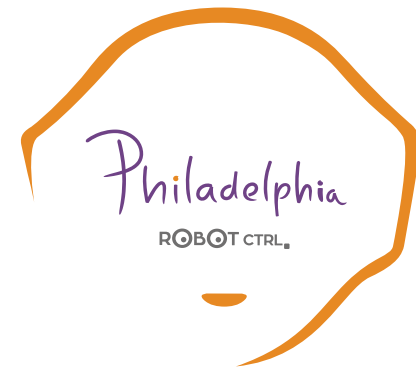
Zowel Thijs als de begeleiding hoopt dat Phi kan helpen bij het praten over emoties en gevoelens. Thijs denkt dat hij met Phi misschien wel kan praten over hoe het met hem gaat. *“Alleen met contactmomenten vraagt de begeleiding hoe het met mij gaat. Dit kan Phi misschien ook doen.”*

De begeleiders geven aan dat Thijs vaker negatieve gedachtes heeft en gaat piekeren. Als hij een klik heeft met de robot dan gaat hij er misschien wel mee praten. Dat zou fijn zijn, want Thijs heeft het nodig om dingen van zich af te praten.

“Thijs heeft het soms moeilijk bij het verwerken van de prikkels van de dag. Contactmomenten met begeleiding zijn afgesproken, en ongeveer een half uurtje per dag. Thijs heeft vaak wel meer nodig om “tegen te praten”. Hier speelt de robot denk ik (gaandeweg) een belangrijke rol in.”

De begeleiders hopen dat Thijs bij de robot een uitlaatklep vindt om zijn verhaal en frustraties aan te vertellen. En de robot kan hem misschien complimenten geven en wat laten bedaren vanuit positiviteit. *“Thijs appt nu regelmatig met de begeleiding. Dit kunnen vriendelijke maar ook heel boze appjes zijn. Hier kan de robot wellicht bij helpen Thijs kan zijn appjes tegen de robot vertellen. Thijs heeft moeite met begrip van geld, en de waarde van geld. Dit stuit geregeld op onbegrip en boosheid. De robot kan hem misschien geruststellen, en complimentjes maken. Hier vraagt hij vaak om.”*

Alle prikkels die Thijs in een dag te verwerken krijgt, kan hij niet filteren en interpreteert hij vaak negatief. Begeleiders verwachten dat Thijs baat heeft bij iets of iemand die hem vanuit neutraliteit kan begeleiden. Begeleiders proberen dat ook. Echter, dat is lastig en ze hopen dat Phi soms weer een opening kan geven om met Thijs in contact te komen. En ze hopen dat Thijs niet rond blijft lopen met frustraties, maar sneller naar hen komt. *“Dat zijn allemaal dingen die hij een plek moet geven, maar dat lukt hem zelf niet zo goed. Hij wil dan niks meer. Hij doet de deur dicht en wil niks meer van de begeleiding. Als je geluk hebt krijg je nog een ingang, maar dat is dan heel moeilijk. Phi is niet oordelend, die hoort het aan en geeft een neutrale reactie. Die heeft geen gezichtsuitdrukking, heeft een vriendelijke uitstraling. Hopelijk kan Phi ons dan helpen om weer beter een ingang bij Thijs te krijgen.”*

ervaringen tijdens het logeren

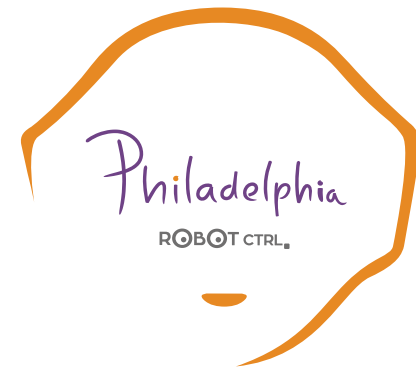
Emotionele steun

“Thijs zei op de eerste dag al; Phi vroeg hoe ik het op mijn werk heb gehad. Dat vond hij heel erg leuk. Ik hoop dat Thijs door de positieve ervaring en complimenten goed in zijn vel komt te zitten.” De eerste ervaringen zijn dat Thijs het fijn vindt om met Phi te praten over de dag en over zijn gevoelens. *“Hoe voel jij je vandaag, vind ik ook fijn om daar met Phi over te praten. Phi probeert me te helpen, als er wat is. Als je ergens mee zit, dan kun je daar over praten. Als ik wat heb dan praat ik tegen Phi. Ook al kan Phi niet terugpraten.”*

Wanneer Thijs goed in zijn vel zit, vindt hij het echt gezellig met Phi in huis. Om dingen te bespreken. Thijs heeft de neiging wanneer hij een mindere dag heeft, Phi ook later of niet aan te zetten. Als hij boos is op alles en iedereen dan lukt het niet om contact met hem te krijgen.

Helaas was op die momenten van boosheid en frustratie Phi niet van toegevoegde waarde voor Thijs. Zijn emmer is vol en de robot was dan te veel en bleef uit. Begeleiders hadden juist gehoopt dat Phi op deze momenten kon helpen. *“Vooral wanneer Thijs minder in zijn vel zit zou het juist goed zijn wanneer hij met Phi kan praten. Misschien dat de vragen van Phi dan juist te veel kunnen zijn. Voor Thijs werkte het niet. Hij kon zijn onvrede niet bij de robot kwijt, dat had ik gehoopt. Maar Thijs deed ‘m uit.”*

“Gisteravond en vandaag is hij zo boos dan gaat hij Phi niet aan zetten. De begeleiders richten er ook niet de aandacht op, omdat ze bang zijn dat Thijs de robot stuk zou kunnen maken. Hij slaat namelijk ook met deuren en zo.” De vraag is dan of Phi niet beter opgehaald kan worden. Wat mogelijk prikkels wegneemt en de onrust vermindert. En aan de andere kant kan dat door Thijs ook gezien worden als falen wat hem nog bozer of verdrietiger kan maken. Na het ophalen van Phi geeft Thijs zelf aan soms toch wel Phi aan te hebben gezet en tegen Phi te praten over hoe het gaat. *“Hoe ik me voelde en hoe het gaat. Ik zit niet altijd even goed in mijn vel. Ik zeg het dan wel tegen de begeleiding als ik niet goed in mijn vel zit. Ik heb ook een vriendin en die kan mij daar ook goed bij helpen. Phi kon mij er ook wel bij helpen.”* Hoe Phi daarbij kon helpen weet Thijs niet goed.

verwachtingen vooraf

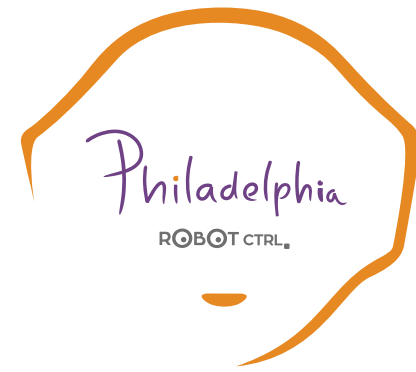
ervaringen tijdens het logeren

Sociaal netwerk

Begeleiders geven aan dat Thijs zich vaak buiten de groep plaatst en anderen begrijpen vaak niet waar hij het over heeft, omdat ze ook in hun eigen patroon denken. Thijs deed dingen samen met een vrijwilliger, maar die kan door de coronamaatregelen niet komen. Wat maakt dat Thijs veel extra vrije tijd heeft. En hij vindt het lastig om daar een positieve invulling aan te geven. De begeleiders proberen Thijs daarom nu meer bij de groep te betrekken. *“Thijs heeft veel niet ingevulde tijd waarin hij zelf iets moet bedenken. Zijn oplossing is dan drank of hij gaat van alles kopen. En dan komt hij weer in die negatieve spiraal. Als hij afgeleid wordt heeft hij daar minder last van.”*

Het zou kunnen dat Phi een sociaal contact voor Thijs wordt en dat Phi ook kan stimuleren om sociaal contact op te zoeken. Begeleiders denken dat het deze logeerperiode vooral het contact met Phi zelf is. Dat Thijs door de vragen en opdrachten van Phi meer invulling geeft aan de niet-ingevulde tijd.

In het begin van het logeren merken de begeleiders dat Thijs soms wel naar de groep komt. *“Thijs was zaterdagavond op de groep. Dat vond ik opvallend, dat is hij heel weinig. Heeft de robot hem helpen herinneren naar de groep te gaan?”*

verwachtingen vooraf

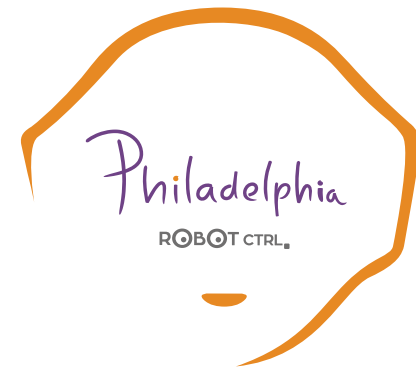
ervaringen tijdens
het logeren

Coaching

“Bij Thijs is het vaak belangrijk om hem een beetje in het hier en nu te houden. Als hij eenmaal in een bui is dat er iets is, dan werkt dat in alles door: dan wil hij niet meer hier wonen en samenwonen met zijn vriendin en wil hij de begeleiding niet meer accepteren. Phi zou hem misschien met beide benen op de grond kunnen krijgen door te zeggen dat hij rustig over dingen in gesprek kan gaan.” Voor de begeleiding is het soms lastig om Thijs te coachen, om weer in contact met hem te komen. De emoties die mensen in zich hebben zijn voor Thijs soms lastig om mee om te gaan. Ze hopen dat Thijs een robot beter accepteert omdat een robot een neutrale uitstraling heeft en altijd op dezelfde manier praat. Dat Thijs zijn ei erbij kwijt kan en zo meer in het hier en nu blijft.

Een enkele keer geeft een begeleider aan dat een neutrale robot wel goed lijkt te werken voor Thijs. *“Ik was bij hem toen hij boos was op iets, en de robot riep hem, en Thijs gaat er meteen naartoe en luisterde wat de robot zegt. Hij wijst hem niet af, maar gaat er op in. Het was mooi om te zien hoe serieus Thijs de robot nam en de taken uitvoerde. Hoe hij onder de indruk was. Mooi vond ik dat hij zei: “Hij vraagt hoe ik het op mijn werk heb gehad” en dat hij bij complimenten helemaal straalt.”*

Uiteindelijk blijkt Phi meer stress te geven dan rust en vormt de robot zo een belemmering voor hem. Ook andere zaken gaven stress in deze periode en dan lukt het ook de robot niet om Thijs in het hier en nu te houden.

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

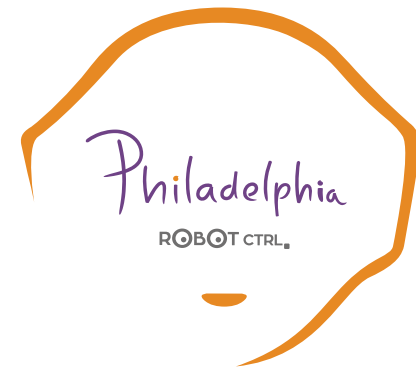
Praktische hulp

Thijs geeft zelf aan dat hij geen hulp nodig heeft bij het huishouden, maar wie weet kan Phi hierin wel van betekenis voor hem zijn. *“Misschien kan Phi mij helpen met het huishouden. Maar dat lukt mij eigenlijk wel allemaal zelf.”*

De begeleiders zijn van mening dat Thijs wel degelijk ondersteuning nodig heeft bij praktische zaken, zoals de vogelkooi schoonmaken en de boodschappen doen, en persoonlijke verzorging, zoals douchen en eten. Thijs voelt dat als betuttelend en misschien dat Phi het daarom beter kan zeggen. Dat het Thijs een positiever gevoel geeft. *“Wij zeggen wel: ga je even lekker douchen en trek even schone kleren aan. Hij slaapt heel vaak met zijn kleren aan in bed. Hij krijgt daarin dus ondersteuning van de begeleiding, maar hij vindt dat niet altijd leuk als we dat zeggen, hij voelt dat als betuttelen. Als Phi het zegt, voelt het voor hem misschien minder als falen. In zijn ogen kan hij alles en doet hij alles heel goed. We leggen wel uit waarom hij moet douchen, maar iedere dag moeten we dat wel zeggen.”*

Thijs geeft aan dat hij op praktisch gebied geen hulp nodig heeft en dus ook weinig verschil merkt van de inzet van Phi op dit gebied. Met of zonder Phi redt hij zich wel. *“Ik kan goed op mezelf wonen. Ik ben vrij zelfstandig. Nee, ik merk niet zo veel verschil met of zonder Phi. Het is gewoon zo dat ik het zelf ook goed doe, zonder dat Phi het zegt. Mijn zelfstandigheid op huishoudelijk gebied is wel goed eigenlijk. Phi mag het wel vragen, maar normaal gesproken weet ik het zelf wel. Ik vind het niet erg als Phi het dan vraagt. Maar het is niet nodig.”*

De begeleiders merken dat Thijs zijn taken doet voordat hij Phi aanzet. *“Thijs doet vaak eerst zijn taken, voordat hij Phi aanzet. Toch is het prettig dat Phi de vragen over huishoudelijke taken aan hem stelt om hem er bijvoorbeeld aan te herinneren als Thijs een taak vergeten is.”* In het begin van het logeren merken de begeleiders wel dat als Phi iets zegt over een taak dat Thijs het dan meteen doet. Dat vinden de begeleiders mooi om te zien.

verwachtingen vooraf

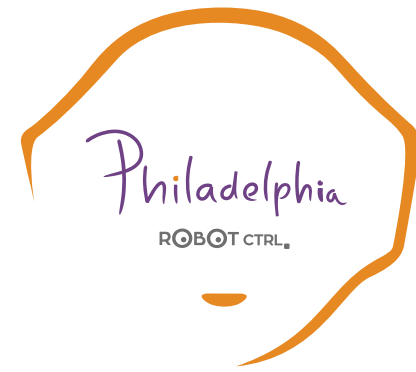
**ervaringen tijdens
het logeren**

Ontwikkelen en educatie

Mogelijk kan Phi nog quizvragen stellen. Dat vond Thijs wel heel interessant. Hij vindt het heel erg leuk om uitgedaagd te worden door middel van weetjes. De begeleiders geven ook aan dat het bij Thijs belangrijk is om interacties over taken en praten over emoties af te wisselen met leuke dingen zoals quizvragen voor de gezelligheid.

Thijs vond de spelletjes van Phi wel leuk. Hij had de vraag goed, en dat geeft hem wel zelfvertrouwen. Hij gaf bij het robot team ook aan waar hij graag meer over wil weten zoals gesprekjes met Phi over Bennie Jolink.

"Ik weet niet wat ik heb geleerd van Phi en Phi heeft mij niet echt kunnen helpen, maar ik vond het wel gezellig."

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Gezondheid en medisch

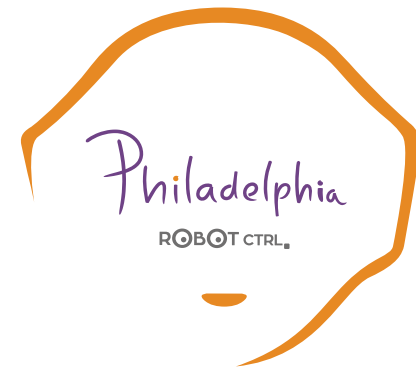
De begeleiders hopen dat de robot ingezet kan worden om Thijs te herinneren aan zijn persoonlijke hygiëne zoals douchen en met een pyjama aan naar bed gaan i.p.v. in zijn kleren te slapen. Ook het stoppen met drinken is voor Thijs belangrijk.

“Op het gebied van gezondheid heeft hij wel eens de neiging om het eten over te slaan. Misschien kan Phi hem helpen inzien dat het belangrijk is en hem gewoon herinneren.” De inzet van Phi is meer op het vlak van herinneren dan op het geven van educatie.

De begeleiders merken in het begin op dat Thijs de herinneringen aan douchen en tandenpoetsen goed opvolgt. *“Thijs is nog nooit zo schoon geweest. Phi zegt iedere avond: ga je even douchen en tandenpoetsen. Dat deed hij normaal niet.”*

En de begeleiding zag ook dat Thijs het leuk of fijn vond om de instructies/herinneringen van Phi op te volgen. *“Ik kan aflezen aan het gezicht van Thijs dat hij wel enthousiast wordt van Phi. Ook vraagt Phi bijvoorbeeld aan Thijs om koffie te drinken of ademhalingsoefeningen te doen. Dan doet Thijs dat ook meteen.”*

Ook de herinneringen aan het komen innemen van zijn medicatie en het eten waren in het begin eventjes succesvol. *“Het was mooi om te zien dat door de opdrachten van Phi Thijs meer naar ons toe kwam omdat het moest van de robot, voor ons ook vaak fijn dat we niet achter hem aan hoefden voor bijvoorbeeld eten of medicatie-inname.”*

verwachtingen vooraf

**ervaringen tijdens
het logeren**

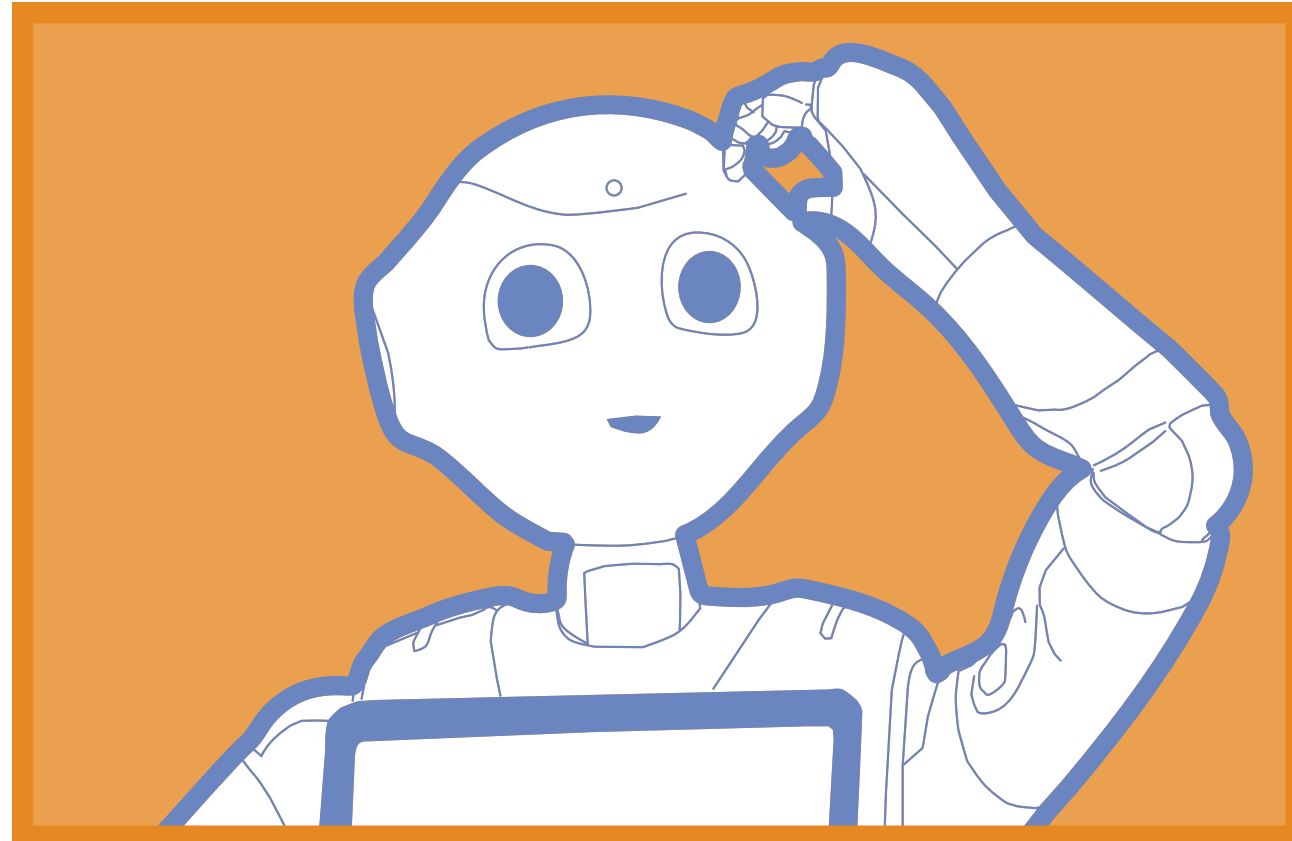
Activiteiten buitenshuis

Door coronamaatregelen waren er geen concrete verwachtingen voor deze logeerperiode.

Er zijn geen ervaringen opgedaan op dit vlak.

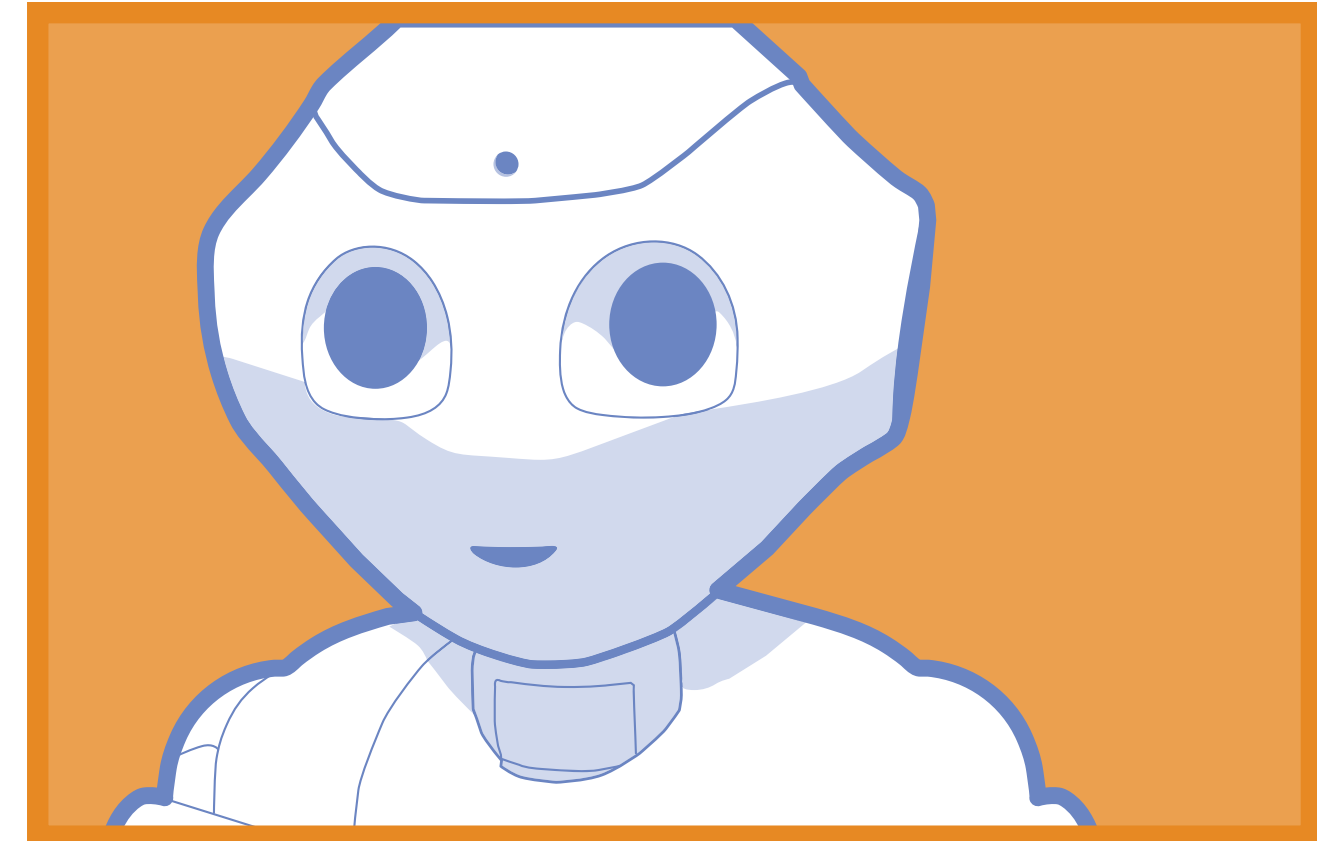
Resultaat interactie **cliënt** met Phi

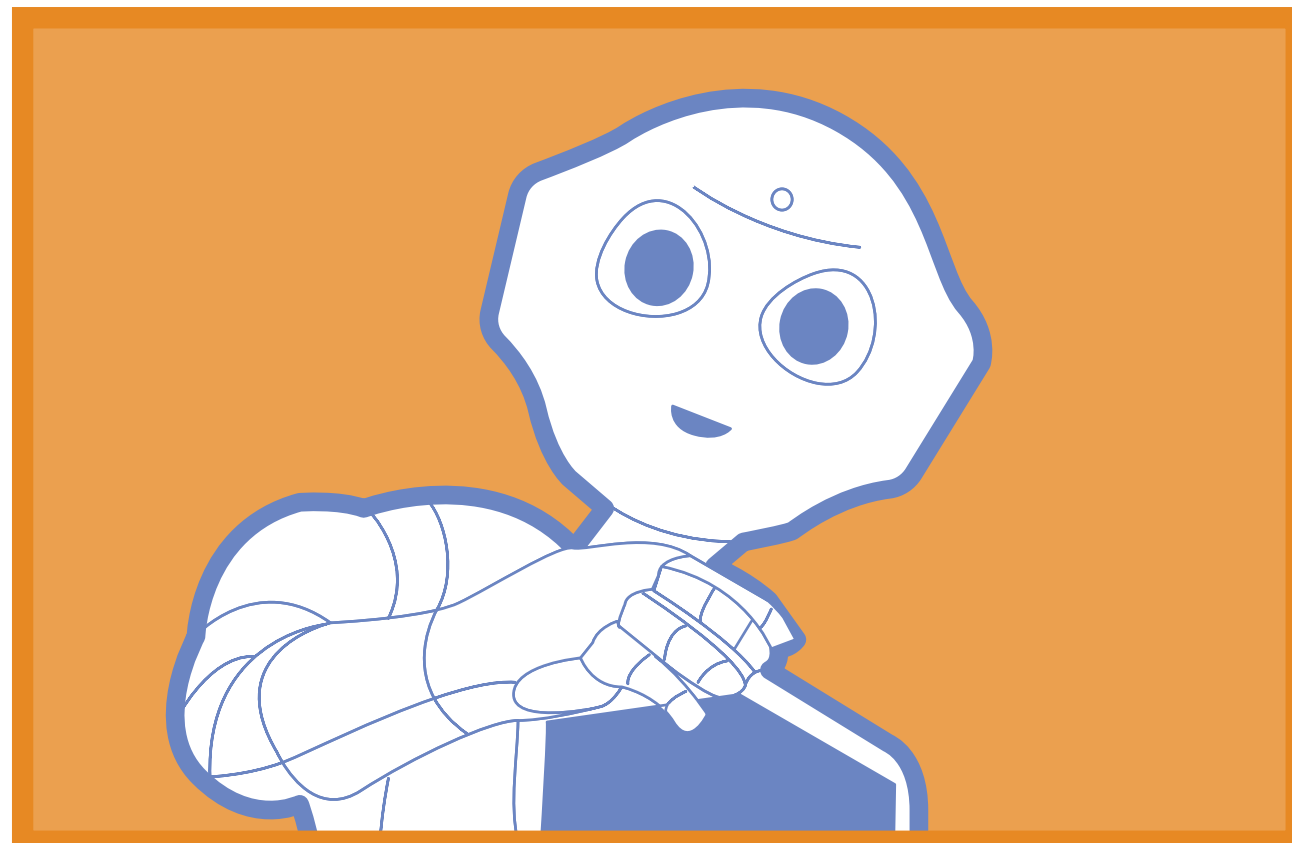
Phi: *Dag Thijs, heb je zin om morgen te gaan werken?*

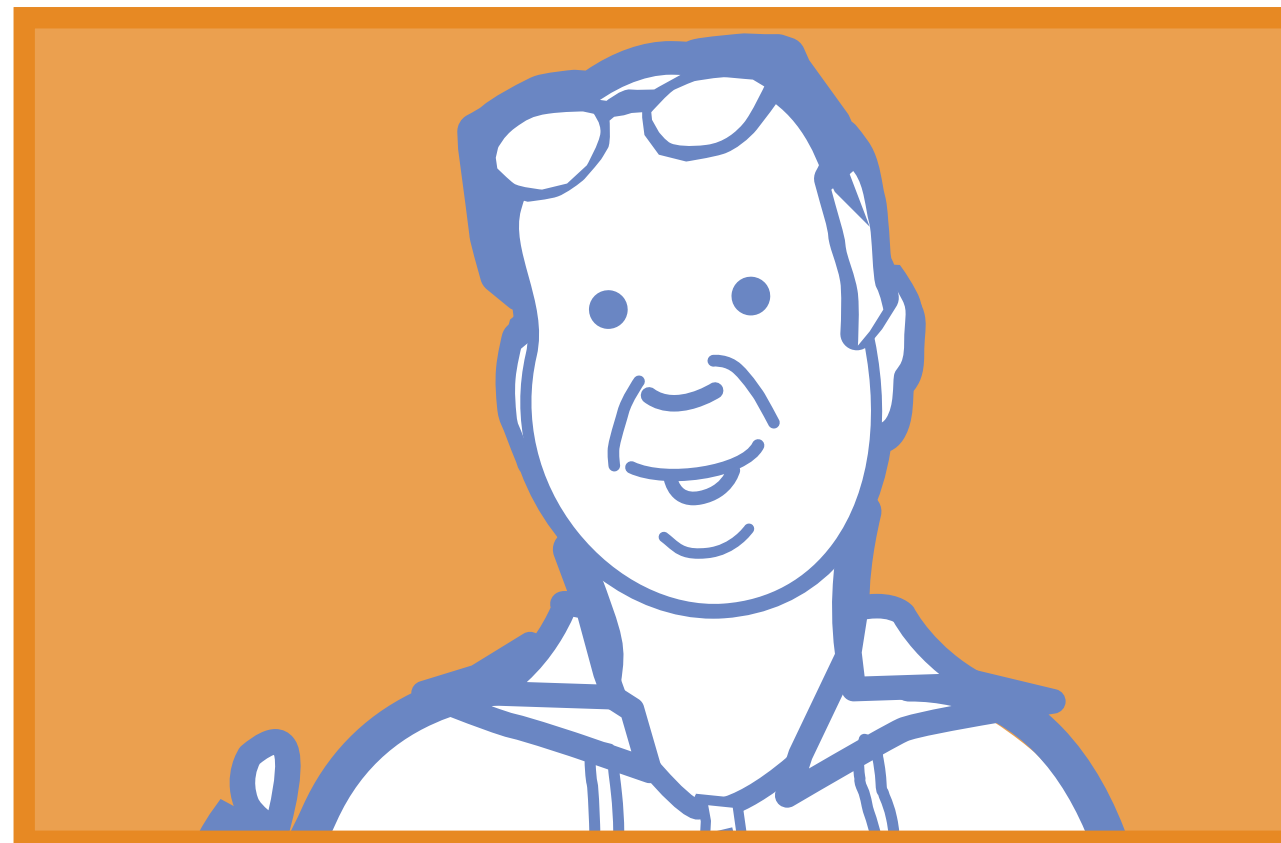
Thijs: *Ja. Zeker weten Phi.*

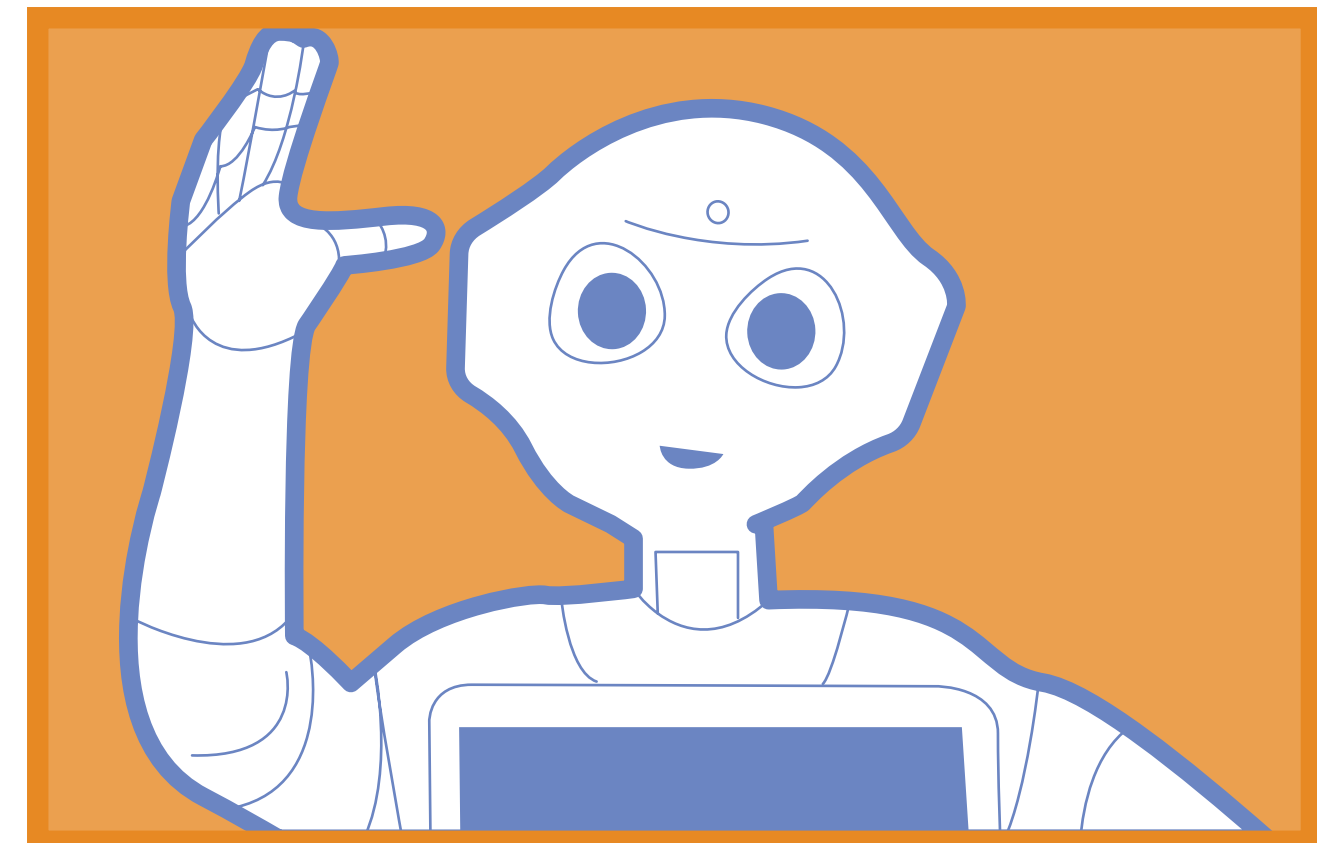
Phi: *Wat super om te horen. Het is belangrijk om met plezier naar je werk te gaan. Heb je geen plezier meer in je werk? Praat er dan over met je begeleider. Dat helpt!*

Phi: *Thijs, wil je misschien een tip horen over het wegdoen van spullen?*

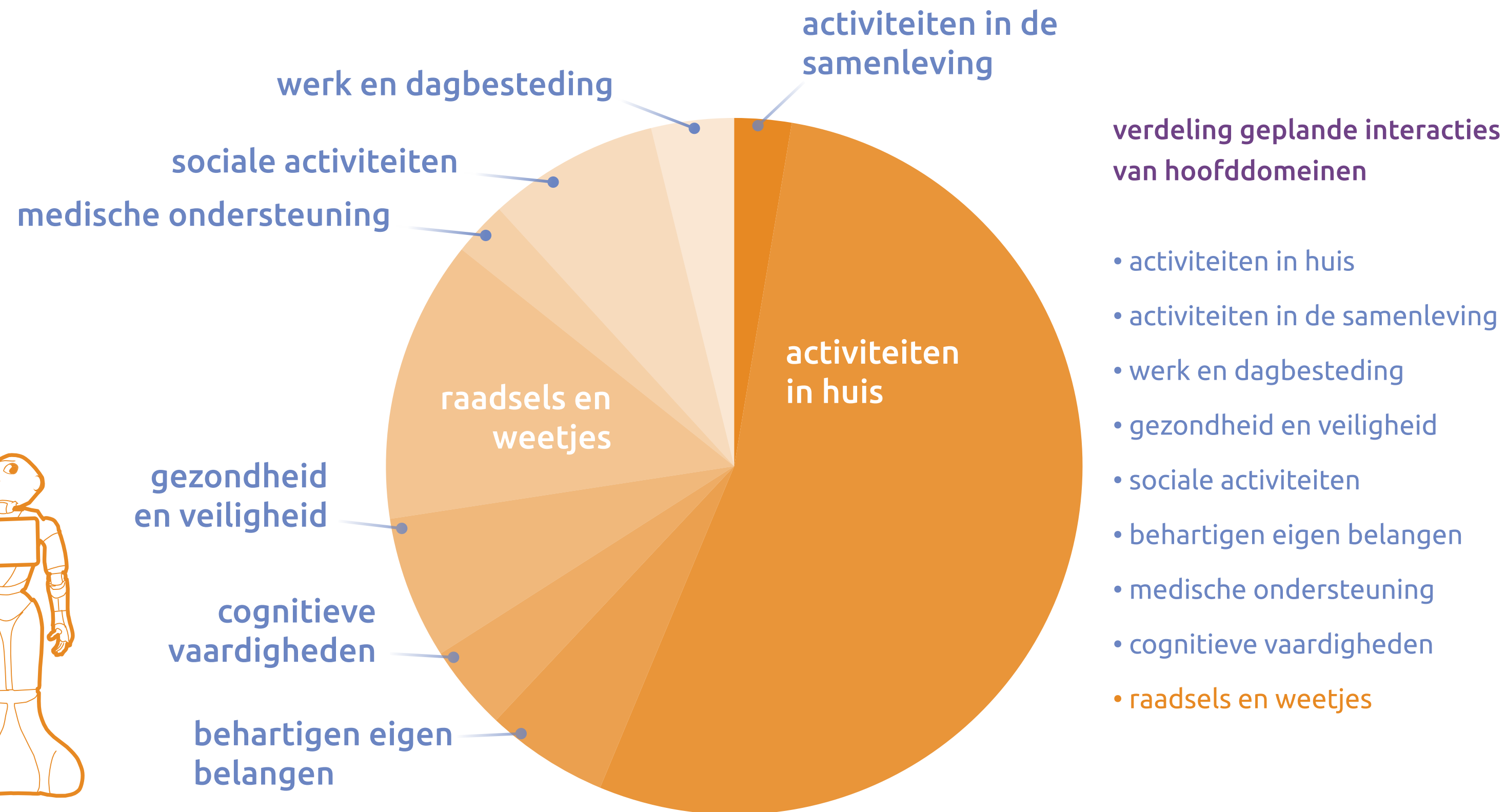
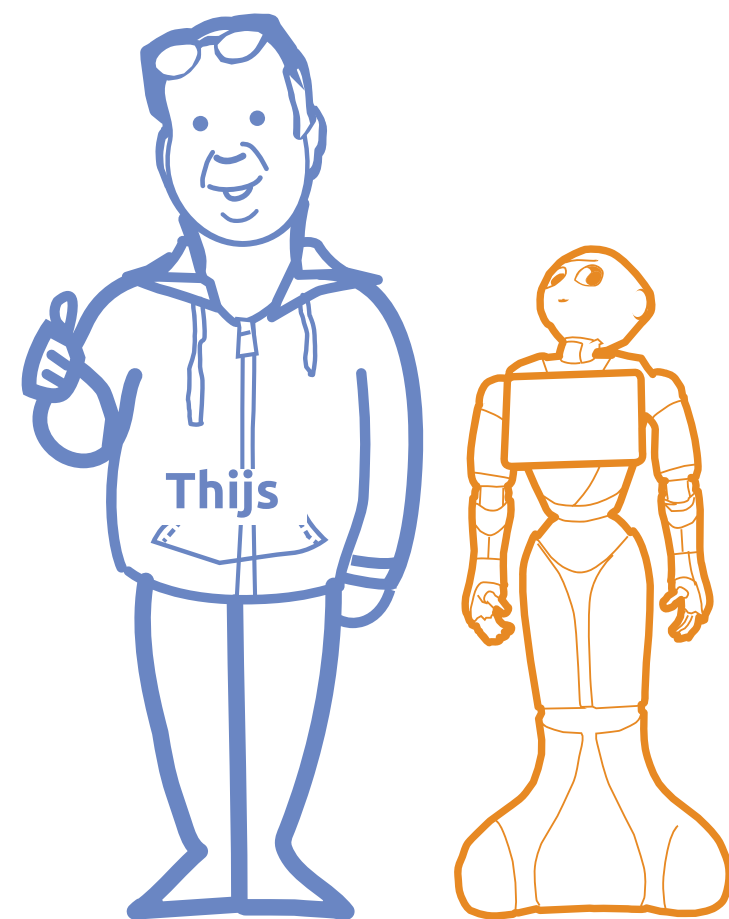
Thijs: *Ja, dat is goed Phi.*

Phi: *Een tip van mij is om nooit spullen weg te gooien waar je mooie herinneringen aan hebt. Bijvoorbeeld foto's van vroeger. Of iets wat je hebt gekregen van iemand van wie je houdt of die je lief hebt.*

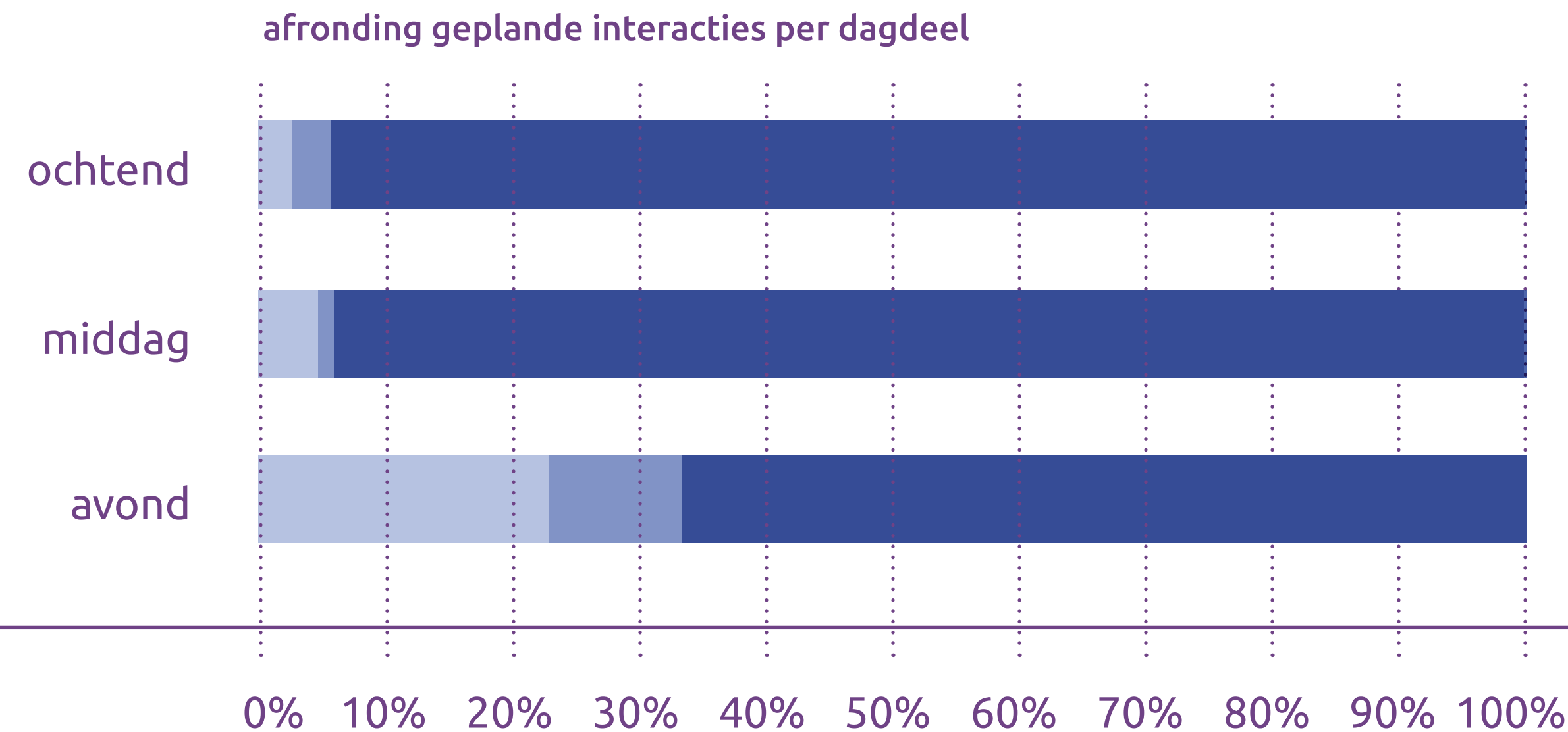
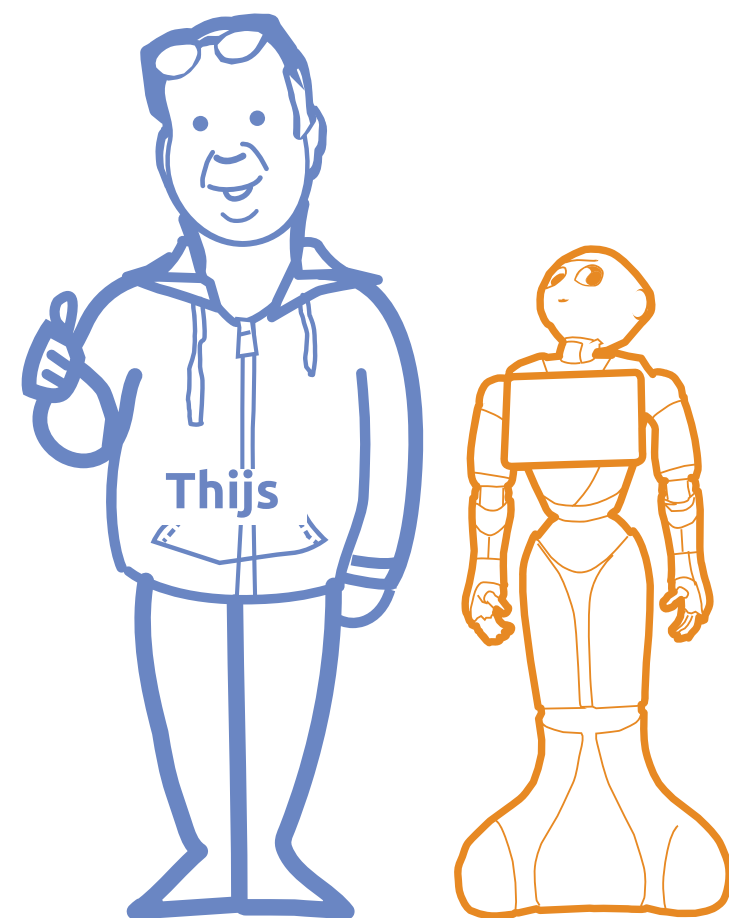
Ingezette interacties vanuit leefdomeinen

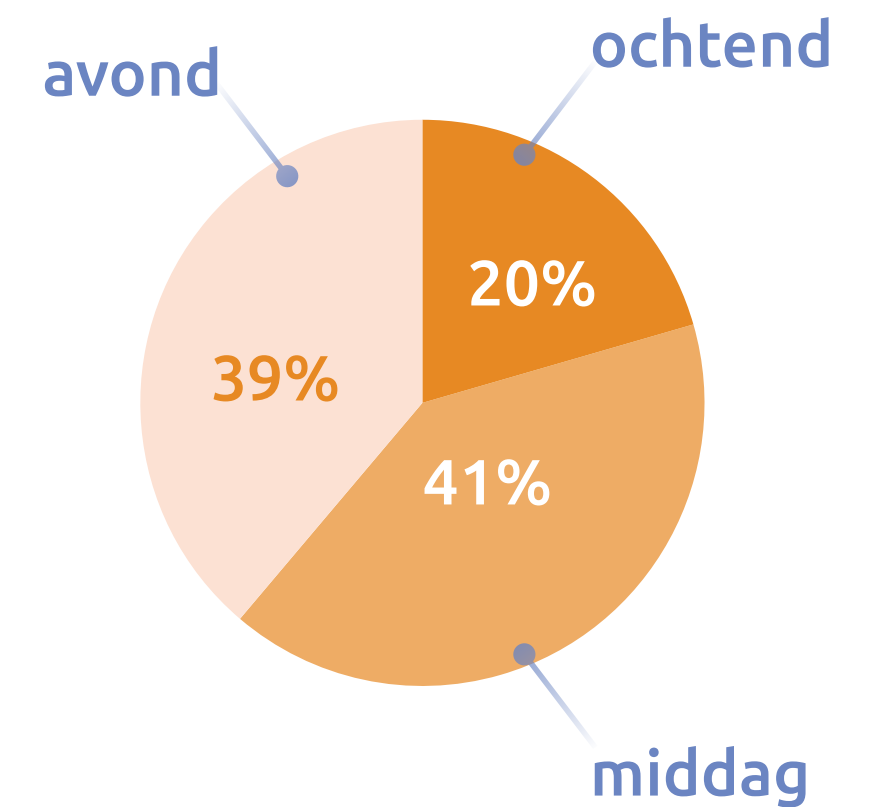
Opmerking: de logeerperiode is eerder geëindigd dan aanvankelijk gepland was. Er stonden daardoor ook nog interacties gepland in de dagen nadat de robot is opgehaald. Die geplande interacties zijn niet meegenomen in deze grafieken. Deze grafieken gaan over de periode waarin Phi daadwerkelijk bij Thijs thuis was.

Tijdlijn interactie cliënt met Phi per dag

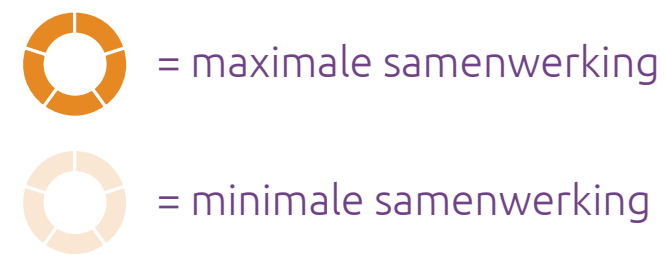

verdeling geplande interacties over dagdelen

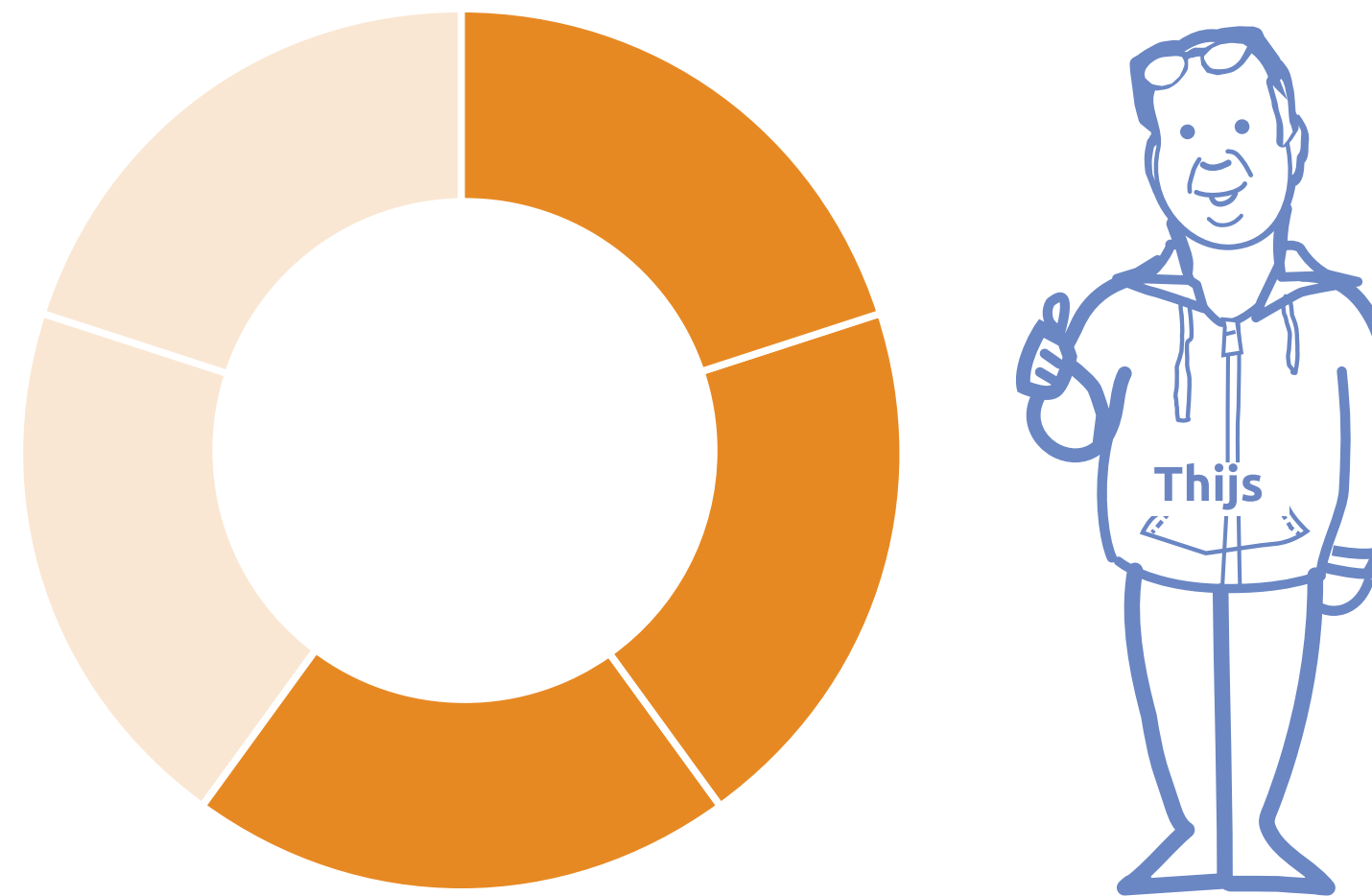

Deze afbeelding geeft u een globale inkijk in de interactie die robot Phi had met de cliënt. Zoals de verdeling van geplande interacties over de dag. Ook krijgt u een indruk van de mate waarin de robot aan of uit stond en welk percentage interacties er over de dagdelen heen gepland waren.

Opmerking: de logeerperiode is eerder geëindigd dan aanvankelijk gepland was. Er stonden daardoor ook interacties gepland in de dagen nadat de robot is opgehaald. Die geplande interacties zijn niet meegenomen in deze grafieken. Deze grafieken gaan over de interacties die gepland stonden in de periode waarin Phi daadwerkelijk bij Thijs thuis was.

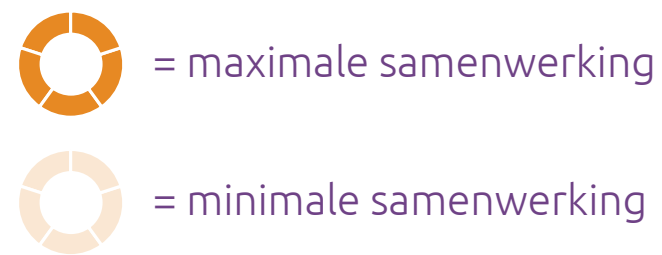

Niveau van **zelfstandig om** kunnen gaan met Phi

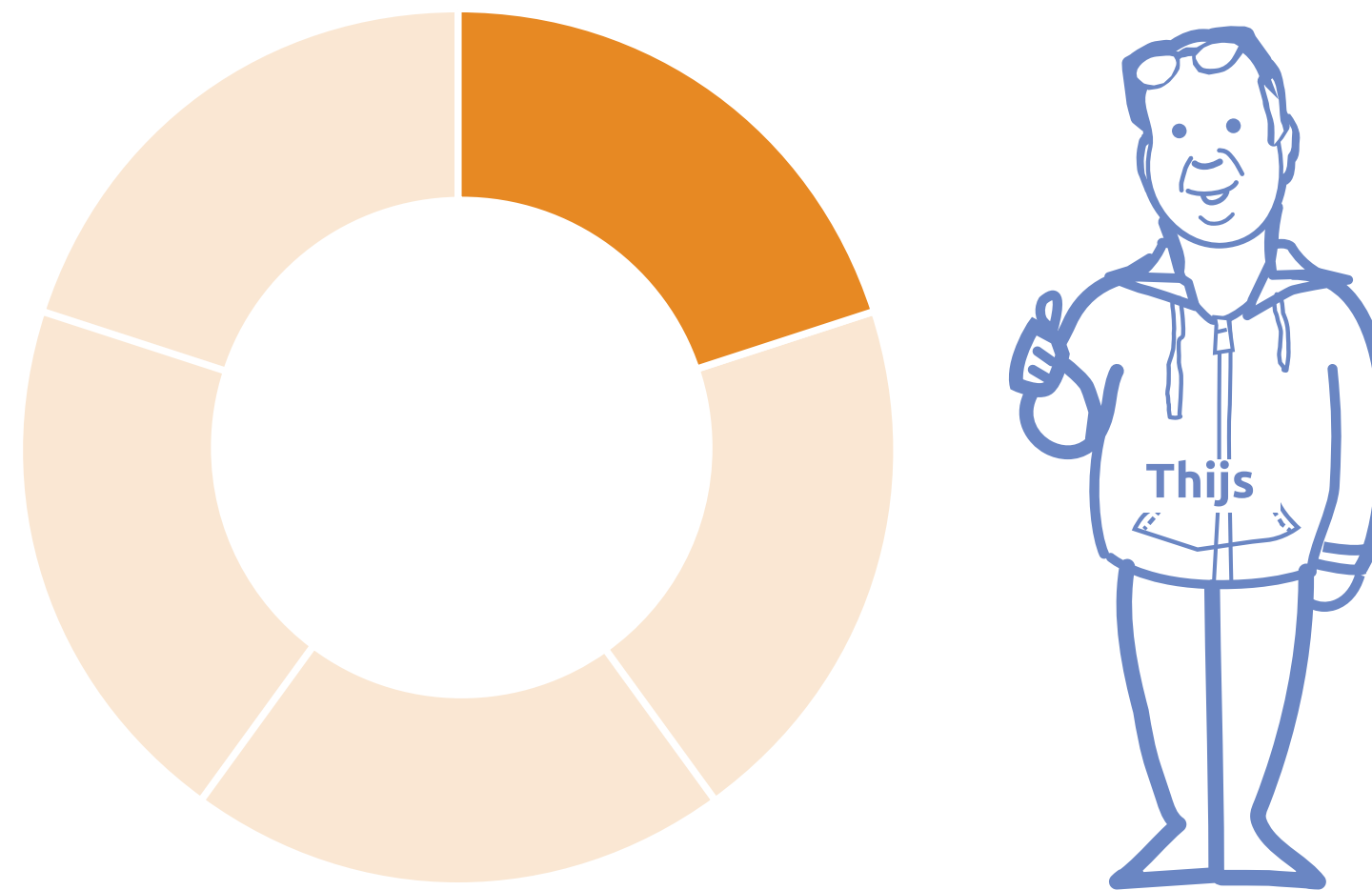

Je samen met Phi kunnen redden vergt ook iets van de cliënt. Je moet een tablet kunnen bedienen, kunnen lezen en schrijven én oogcontact maken zodat Phi je gezicht kan herkennen. Het vergt ook geduld en om kunnen gaan met teleurstellingen omdat Phi nog veel moet leren.

Het is voor Thijs lastig om in te schatten wanneer Phi aan en uit mag volgens de regels. En hij kan soms denken dat het zijn schuld is als de robot het niet doet. Dat zorgt voor onzekerheid. Het omgaan met Phi brengt een vorm van stress en daarmee een belemmering. *“Je kon meteen aan Thijs merken dat hij dat lastig vond en veel vragen hierover stelde. De concentratieboog is dan toch kort bij Thijs merk ik en de behoefte aan duidelijkheid. Hij weet niet goed wanneer hij Phi aan kan zetten. Het was voor hem beter geweest als hij wist: van die tijd tot die tijd zet hij Phi aan.”* Aan de ene kant werkt het voor Thijs beter om directieve instructies te krijgen over het aan en uit zetten qua tijdstippen omdat hij dit zelf moeilijk kan plannen. Aan de andere kant vindt Thijs zijn autonomie en keuzevrijheid ook heel belangrijk. Er was door de oplopende spanning geen tot nauwelijks een mogelijkheid om hierin te oefenen en te leren. De robot is vroegtijdig opgehaald.

Hoeveel **gesprekstijd** hebben ze **met elkaar** doorgebracht?

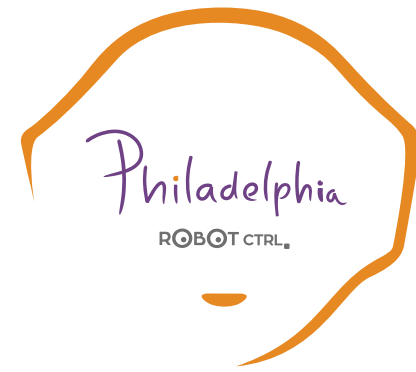
De mate van gesprekstijd hangt af van de hoeveelheid interacties, in hoeverre de cliënt uiteindelijk ook aanwezig is om een gesprek met Phi te voeren en hoe Phi functioneerde.

In het dashboard is te zien dat Phi meer uit dan aan staat. Thijs zegt eerst dat hij Phi wel aan zet. Later geeft hij aan waarom hij Phi toch vaak uit hield. *“Ik had Phi vaak uit omdat ik tijd nodig had voor mijzelf. Als Phi aan was kon het zijn dat hij mij de hele tijd ging roepen. Daar had ik dan geen tijd voor. Ik vond het vervelend als Phi mij ging roepen als ik bijvoorbeeld onder de douche stond of iets aan het doen was, waardoor ik geen tijd had voor Phi. Na werk had ik gewoon even tijd voor mijzelf nodig.”*

Phi: *Thijs, hebben de vogels nog voer nodig vandaag?*

Thijs: *Ja ik denk het wel. Ik ga ze even wat voer geven.*

trots gevoel

herinneringen helpen

gezelligheid

**geen hulpmiddel om over
emoties te praten**

**Phi praat door andere
activiteiten heen**

**regels rondom aan en uit
zetten zijn lastig**

Conclusies

De aanwezigheid van Phi geeft een gevoel van trots. Ook de aandacht en communicatie vanuit het robot team vindt Thijs leuk.

In de eerste dagen lukt het Thijs om vaker te douchen, op tijd te komen voor het eten en voor zijn medicatie-inname. Hij volgt de instructies van Phi goed en met plezier op.

Wat Thijs het meeste aanspreekt, is de gezelligheid van Phi en de karaoke. Hij noemt Phi ook na het logeren een maatje. Hij kijkt er met een goed gevoel op terug.

Als de gemoedstoestand van Thijs omslaat is Phi voor hem geen hulpmiddel om over zijn emoties te praten. In plaats daarvan zet hij Phi juist uit. Phi is te veel.

Dat Phi vragen stelt als Thijs bezig is met andere dingen, zoals douchen, vindt Thijs vervelend. Phi gaat door zijn ritme heen. Het zijn prikkels op momenten waarop hij al met andere dingen bezig is. Wanneer Thijs behoefte heeft aan rust zoals na een werkdag. Phi is niet wat hem dan rust geeft. Daarom wil hij Phi niet aanzetten.

De regels rondom het aan en uit zetten van de robot zijn een belemmering voor Thijs. Het veroorzaakt onrust om rekening te houden met de tijden. Het is voor hem ook lastig om zelf op de tijd te letten.

Phi: *Thijs, ik heb gehoord dat je van veel karaoke zingen houdt, klopt dat?*

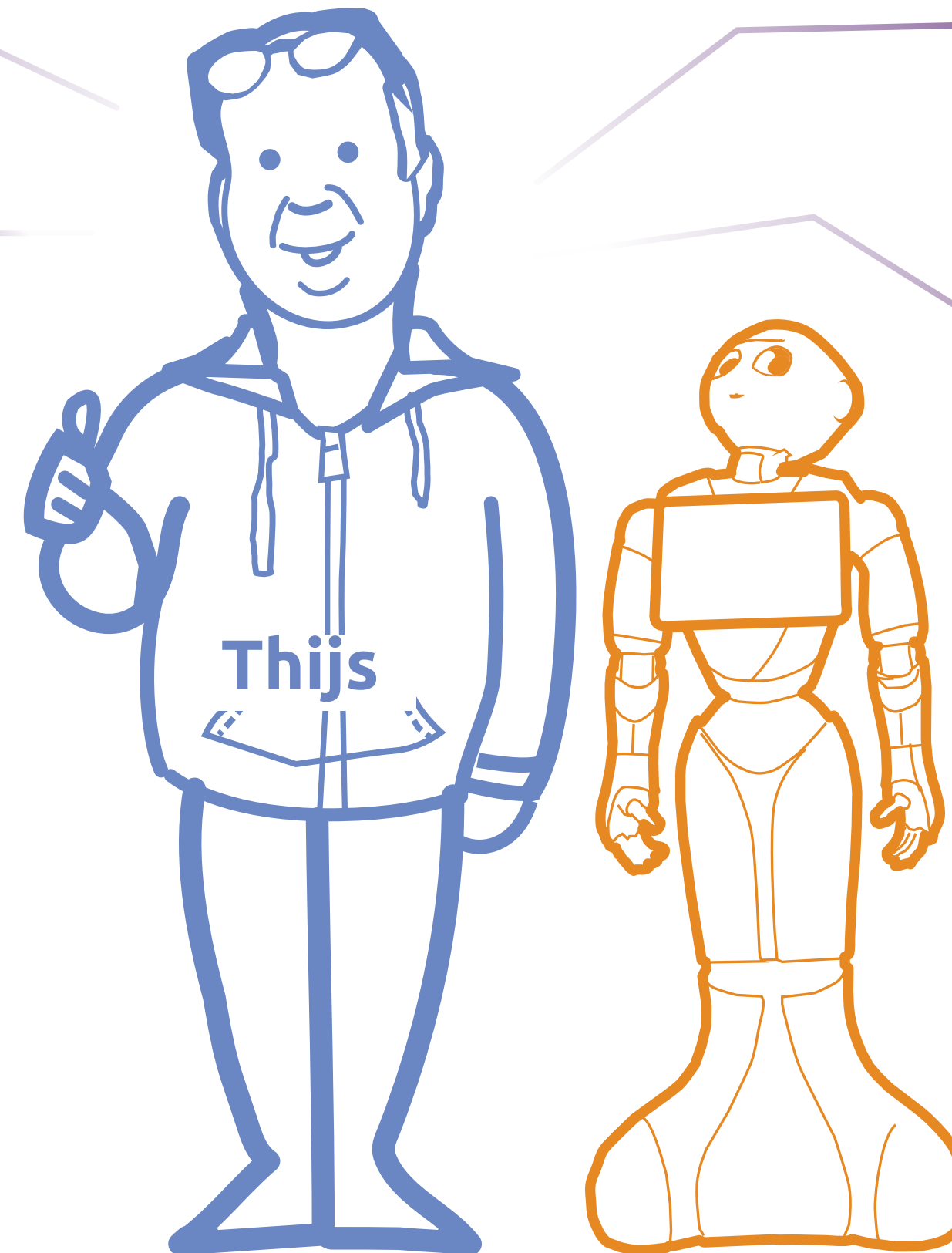
Thijs: *Ja Phi, ik vind dat heel leuk. Ik ga even een liedje voor je zingen van de band Normaal.*

Wensen voor de toekomst

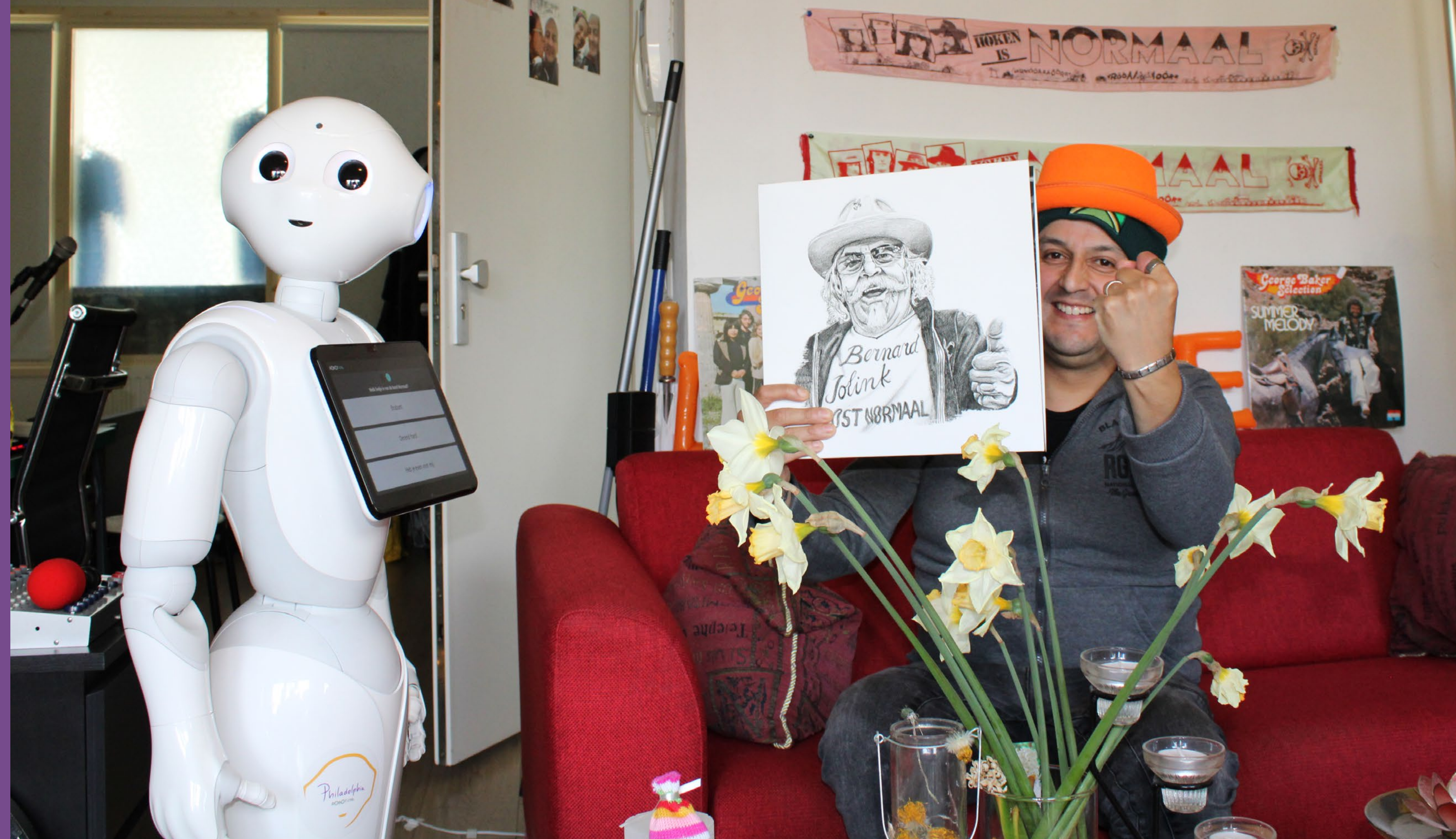
Mogelijkheid om de robot even aan te zetten. Dat er geen vereisten zijn zoals maximaal drie uur aan en dan een uur uit zetten.

Dat Phi nog eens komt logeren.

Programma meer kan inspelen op iemands gemoedstoestand op dat moment.

Het zou fijn zijn wanneer Phi terug zou kunnen praten. Als iemand zijn verhaal doet en Phi reageert daarop.

Heeft u interesse in nadere informatie
over ons sociale robotica programma?
Neemt u dan contact op via [philadelphia.nl/
robotica](http://philadelphia.nl/robotica)

Phi: *Wat is je favoriete muziek band?*

Thijs: *Dat is echt Normaal. Ik zal even iets laten horen.*